

SLOVINSKO 2004

Kapesní průvodce na cesty

Obsah:	1 ...	Obecné Informace o Slovinsku
	11 ...	Česko-Slovinský slovníček
	14 ...	Místopis
	22 ...	Kempy

Slovinsko 2004

Úvodem: Slovinsko je zeme na slunečné strane Alp. Naleznete zde krásnou architekturu, překrásnou přírodu (pak Alpy) i kousek mořského pobřeží. Vše funguje jak má. Každá stavba má upravovanou fasádu, popř. zahrádku, lidé jsou příjemní, jen ceny jsou pro našince poněkud vyšší. Turistický informační servis je docela dobře propracován.. Stačí pouze ovládat angličtinu, němčinu nebo našemu jazyku trochu podobnou slovinštinu.

Geografie Slovinska:

Rozloha: 20,273 km², je asi 3x menší než rozloha České republiky.

Hlavní město: Ljubljana, 320.000 obyvatel

Další velká města: Maribor (108 000 obyv.), Celje (41 600 obyv.), Kranj (37 000 obyv.), Velenje (28 000 obyv.), Koper (25 000 obyv.)

Délka pobřeží: 47 km, 46,6 km

Obyvatelstvo: 1.976.290 obyvatel, Hustota - 96 /km²

Jazyk: Slovinština, což je jazyk velice podobný češtině, takže se dá říct, že Čech se Slovincem docela dobře domluví.

Náboženství: Většina obyvatelstva je římsko-katolického vyznání (90%).

Turistická taxa: Ve Slovinsku hosté při ubytování platí i turistickou taxu, které je však v různých místech rozdílná. Neplatí ji děti do 7 let a členové organizace invalidů. Mladí mezi 7 a 18 lety platí polovic, 50% platí i turisté přenocující v kempech. O vyšší turistické taxi v daném regionu se lze informovat při objednávce ubytování.

Zdravotní pojištění: Mezi ČR a Slovinskem je uzavřena dohoda, na jejímž základě je poskytováno bezplatně nejnutnější ošetření ve státních zdravotnických zařízeních. Turista musí předložit kartu pojišťovny a pas. V komplikovaných případech je nutné buď zaplatit hotově, nebo předložit doklad o zaplacení připojištění. To dnes v ČR poskytuje několik pojišťoven a zákazník si může vybrat, na jakou částku a pro které případy se nechá pojistit (např. jedete-li do hor ujistěte se, zda se vaše pojištění vztahuje i na vysokohorskou turistiku).

Měna: Slovinský tolar (SIT), který má 100 stotin. V oběhu jsou mince 50 stotin, 1, 2 a 5 tolarů a bankovky 10, 20, 50, 100, 200, 1 000, 5 000, 10 000 tolarů. V současné době se dá platit na mnoha místech i Eurem. Zhruba 100 SIT=18 Kč, 1 euro je 230 SIT. Tj. 1 Kč = 7 SIT.

Alkohol: můžete mít v krvi 0,5 g/kg alkoholu na silnici.

Důležitá telefonní čísla: Policie 113 (92), Gasilci 112 (93), Reševalna postaja 112 (94), Avto moto zveza Slovenije 987, Volačka do Slovinska 00386, Volačka do ČR 0042

Velvyslanectví Slovinska v ČR: Pod hradbami 15, Praha 6 – Střešovice, tel.: 224 315 106, 224 316 115, fax: 224 314 106

Velvyslanectví ČR ve Slovinsku: Veleposlaništvo Češke republiky, Riharjeva 1, 1000 Ljubljana, tel.: 0038-61-4202450, fax: 0038-61-2839259, tel: (061)-1257481, e-mail: ljubljana@embassy.mzv.cz

Honorární konzulát ČR ve Slovinsku: Konzulat Češke republiky, Vilfanova 9, 6320 Portorož, tel./fax: 0038-666-747270

Nejvyšší hora: Triglav 2864 m

Klima: kontinentální, přímořské, alpské, prům. teplota v létě 21°C, v zimě 0°C

Politický systém: parlamentní demokracie. Je to jedna ze zemí bývalé Jugoslávie, která se osamostatnila v roce 1991 a nyní je členem EU.

Symbolika: symbolem země je Triglav a symbolem Triglavského národního parku je Zlatorog - kamzík se zlatými rohy.

Vzdělání: univerzity v Ljubljaně a Mariboru

Geologie: Více než polovina území Slovinska pokrývají lesy, více má v Evropě jen Finsko a Švédsko. Lesy mají rozlohu 10 124 km². Na území Triglavského parku je pramen jadranské Soči a téměř všechna ledovcová jezera Slovinska : od největšího Bohinjského v údolí až po skupinu Triglavských, Kriškých a Krnských jezer vysoko v horách. Malebné jsou vodopády Savica v Bohinji a dále dva vodopády Peričniky v údolí Vrata (F6), dva vodopády u Martuljku (E6), Skočnyky na Bilem potoce a Nadiža v Tamarju. Kromě Triglavu se za nejkrásnější vrcholy a horská seskupení považují Jalovec a Mangart na severozápadě, Prisojnik, Škratica a Martljukova skupina s horou Špik na severovýchodě, ve střední části parku Kanjavec a Lepo Špišje, na jihu dlouhý Bohinjský hřeben a Krn. Reliéf Julských Alp je velmi členitý, údolí jsou strmá a hluboce zařezaná, jejich strany jsou vybroušené od ledovců, dna jsou rozšířená ale zasypaná usedlinami z doby ledové a pololeďové. Triglavský národní park je výjimečně bohatý na krasové jevy zde se formoval zvláštní typ horského krasu. Julské Alpy jsou nejmohutnějším pohořím jihovýchodních vápencových Alp.

Poštovní služby: Pohledy stály od 50 do 150 SIT. To dle velikosti a lokality, kde se kupovaly. Průměrně byla cena 80 SIT. Poslání jednoho pohledu do Čech nás stálo 83 SIT (~ 14 Kč).

Pivovary: jsou jen dva ve Slovinsku, **Laško:** (P9) menší pivovar, **Union:** větší pivovar, v Ljubljaně.

Ceny: Ceny jsou vyšší než u nás. Víno, chléb apod. stojí zhruba tolik co u nás. Chleba vyjde do 50 korun a je typu bílé pečivo (brzy stvrdne), chleba podobný našemu je dražší, ale chvíli vydrží (černý kruh). Levný nákup v Mercator-supermarket (značka prodejen potravin), levné jogurty, levné paštiky (79 sit - 10 Kč) a i plátkový sýr se dal pořídit za 110 sit (15 Kč), levná čokoláda se dala pořídit za 175 sit (23 Kč), výborné sušenky manner stály 91 sit (12 Kč), drahé jsou sýry a salámy. Voda není třeba- teče všude (veřejné vodovody, záchody, horský potok). Mléko je levné. Za nealkoholické nápoje 1,5 L zaplatíte kolem 200 SIT. Oběd v restauraci vás přijde na minimálně 1300 SIT a pivo (pivovary Laško a Union) na 250 SIT. WC ve Slovinsku bývají na dobré úrovni, snadno nalezitelné a zadarmo. Placený záchod (za 100 SIT) je jen v centru Koperu. Sušenky typu tatranka jsou těžko k dostání. Na pultech najdete spíše velká balení kolem 0,5 kg. Pivko Union i Laško za 250 sit. Levnější je tu benzín. Stojí pouhých 16 Kč a je nejlevnější v Evropě. Vše tištěné, tedy noviny, časopisy, mapy (200 Kč za paděsátku) a knihy (cena běžné knihy 500 - 1000 Kč).

Jídla: "Vampi" - typické slovinské jídlo. Je to hustá dršťková polévka s parmezánem a bílým chlebem. K tomu salát ze štědrého salátového baru.

Pozor! Pokud si chcete dát točené pivo, musíte to speciálně říci, protože pokud budete chtít pouze pivo, dostanete láhev a sklenici.

Guláš s chlebem, Palačinky – jsou k dostání téměř všude např. na kočách. Ve Slovinsku si můžete vybrat pouze ze dvou jídel: buď ražniči, nebo čevabčiči.

Stručný ceník místních poživatin

Chléb (Kruh) = 220 - 345 SIT	Hroznové víno 1kg = 200 - 280 SIT
Pečivo (Stručka) = 50 - 150 dle druhu	Švestky 1kg = 200 - 280 SIT
Vejsce (Jajca) = 214 - 290 SIT za kus	Broskve 1 kg = 380 SIT
Čaj (Čaj) = 150 SIT (pytlíkový)	Hrušky 1 kg = 450 SIT
Jogurt (Jogurt) = 105 - 122 SIT	Sterilovaný hrášek 400 g = 69 - 177 SIT
Mléko (Mleko) = 99 - 180 SIT (dle výrobce)	Sušinky DISCO = 135 SIT
0,8 kg přezrálých banánů = 100 SIT	Cibule 1 kg = 119 SIT
Sýr 10 dkg = 150 SIT	Kiwi 1 kg = 649 SIT
4 ks vakuovaných párků = 189 SIT	Cukrový meloun 1 kg = 60 SIT
Brambory (Krompir) 1 kg = 93 SIT	Nápojový automat = 50 SIT
Kečup = 218 - 320 SIT	Slané oříšky 100g = 138 SIT
Uncle Bens = 380 SIT	Křupky = 102 SIT
Víno 1 l = 199 - nekonečno	Limonáda 1,5 l = 99 - 220 SIT
Cola 0,3l = 127 - 138 SIT	Jablka 1 kg = 149 - 250 SIT
Zmrzlina, kopeček = 50 - 150 SIT (dle počasí)	Česnek 1 kg = 68 SIT
Pohledy = 60 - 90 SIT	Pivo flaškové 0,5 l = 150 SIT, na chatách až 800 SIT
Známka do ČR = asi 100 SIT	Pivo točené 0,5 l = 300 SIT
Hrášek mražený = 114 SIT	Pivo plech 0,5 l = 200 SIT
Zelenina mražená = 314 SIT	Salám 10 dkg = 150 SIT
Půjčení loďky jezero Bled = 1500 SIT	Sýr mazací = 200 SIT
	Pizza 30cm = 800 - 1500 SIT

Nákup:

Obchody tu mají v celé zemi otevřeno skoro pořád. Ve všední den 7 až 20 někdy i víc. Někdy i v neděli. Pošta v Portoroži měla až do desíti večer!

Firmy: Krka (léčiva, Septolete), Gorenje (elektro), Radenska (minerálky), nově k nám přišla pojišťovna Triglav. Výraznou hodnotu pro "export" má např. plemeno slavných lipicánů, které pochází ze slovinské obce Lipica (všechny ostatní chovy v Itálii a Rakousku jsou jen důsledkem rozkradení chovu za války), skvělá vína aj.

Hudba: Současnou asi nejznámější osobností slovinské hudební scény je Vlado Kreslin. Jeho písně oscilují mezi popem a základem ve folklóru. Nezávislou scénu jeden čas zcela ovládla skupina Laibach, která nyní však více koncertuje mimo Slovinsko.

Hory: Slovinsko leží v oblasti východních Alp. Pohoří se dělí do tří masívů: Julské Alpy, Karavanky a Kamniško-Savinské Alpy. Nejvyšší horou Slovinska je Triglav (2864 m.n.m.) a je jakousi památnou horou Slovinců. Další významné vrcholy: Mangart, Kanin (oba jsou dobře známy zejména z bojů za první světové války - navštivte muzeum v Bovci), Krn, Blegoš. Slovinské hory jsou oblíbeny také pro své nesmírně krásné a průzračné řeky (Soča) jako stvořené k raftingu.

Slovinský kras: Človeška ribica - Proteus anguinus

Když roku 1689 významný slovinský polyhistor Janez Vajkard Valvasor psal o "dračím mláděti" v své knize Slava vojvodine Kranjske, netušil, že vlastně píše o jeskynním tvorů, kterého roku 1768 pojmenoval Joseph Nicolaus Laurenti jako *Proteus anguinus*. Laurenti však nepopsal tento druh ještě jako jeskynní, domníval se, že žije v Cerknickém jezeře. "Člověčí rybička" sehrála ve slovinských dějinách významnou roli. Zde byla poprvé objevena a právě od těchto jeskyní se začala odvíjet veškerá sláva někdejšího Vévodství korutanského. S tímto živočichem je spojena řada slavných jmen: baron Vajkard Valvasor, Franz Anton Steinberg, Giovanni Antonio Scopoli, baron Žiga Zois, Jernej Kopitar, hrabě Franz Hohenwart, aj. Valvasor se na své cestě Krasem doslechl z vyprávění o dráčkovi někde mezi Vrhnikou a Logatcem. I přes řadu svědectví a vzájemně se shodujících dokladů zcela těmto vyprávěním nevěřil a zaznamenal spíš jako projev místního rázovitěho folklóru. Zvláštní je, že se mu na tohoto živočicha nepodařilo nenarazit při jeho podrobných šetřeních v jeskyních ani veden různými příběhy, které zaslechl kolem Stičny a Cerknice. Na dráčka z Vrhniky se pak nadlouho pozapomnělo, až 1751 při velkých záplavách na Malně při Planinách Primož Ziherl chytil podivnou rybu se čtyřma nohama, bílou jako sníh. Když ji hodil do člunu, začala "křičet a ječet". Toto vyprávění bylo zaznamenáno Franzem Antonem Steinbergem, pochopitelně mu nikdo nevěřil. Dnes víme, že oba mluvili pravdu. Celé tajemství bylo rozluštěno přírodovědcem z idrijských dolů Giovannim Antonio Scopolim. Ze Stičny mu totiž byli přineseni tito živočichové, kteří byli při záplavách často z hlubin vyplavováni na povrch. Scopoli užasl, takového živočicha nikdo nikdy neviděl. Zdálo se podivné až za hranice lidské představivosti. Několik těchto zvířat zaslal svým zahraničním přátelům. Pečlivě "člověčí rybičku" (tak se jí říkalo kolem Stičny) zkoumal, ale v popisu ho předešel 1768 Laurenti, který objev oznámil vědeckému světu. Pojmenoval tvora po pastýři vodních tvorů řeckém bohu Proteovi, služebníku boha moří Poseidona (*anguinus* podle tvaru těla, jež připomíná hada; *anguis* znamená latinsky had). Domníval se, že je slepý, což vlastně je, ale nepovšiml si atrofovaných očí potažených kůží. Přestože oznámil objev nového druhu, nevěděl ani, zda jde o dospělce či jen o larvu. Právě slavný švédský přírodovědec Carl von Linné pokládal Protea za larvu a odmítal jej uznat za nový živočišný druh. Scopoli pak popsal druh o čtyři roky po Laurentiovi 1772 v díle *Observationes Zoologicae*, kde jej zařadil mezi obojživelníky. Celý život stráví ve vodě a dýchá žábami, byť má také rudimentárně vyvinuté plíce. Pak byl dlouho klid, na exponátech tohoto živočicha v zahraničních muzeích se usazoval prach. Až 1795 Karl von Schreibers na něj narazil při inventuře ve Vídeňském univerzitním muzeu. Zaujal jej a tak požádal o zaslání několika nových exemplářů barona Zoise. Ten se o tohoto živočicha také zajímal a záhy jich Schreibersovi několik poslal. Své objevy uveřejnil ve věstníku Londýnské královské společnosti (1801) po několika úspěšných přednáškách v Londýně a Paříži, jimiž vzbudil o tuto problematiku živý zájem. Brzy vypukla doslova zlatá horečka- zájem o vlastnictví tohoto podivuhodného živočicha překonával totiž všechny hranice. Podařilo se brzy vyřešit i těžkosti s transportem, a tak místní lidé záhy těžili z obchodu s těmito živočichy. *Proteus* byl posléze nalezen na dalších pěti místech. Další zásadní objev byl učiněn v roce 1986, kdy bylo oznámeno, že členové Ústavu pro krasový výzkum objevili černého protea při hydrologickém výzkumu u pramene Dobličice v Bílé Krajině.

Hrastovlje: Tanec smrti

Mediterránská víska, nad ní kostel s vysokou zvonící, jako pastýř nad stádem ovcí. Před pěti sty léty, v době tureckých útoků, byl tento příměr pravdou. Kostel byl tehdy proměněn v opevněný tábor (*castrum*), čehož následky jsou vidět dodnes. Samotná stavba je dokladem románské architektury (krom sakristie, přistavěné v 19. století), její vznik sahá až do doby mezi 12. a 14. stoletím. Vejděme do kostela. Kdekoli se zastaví náš pohled, všude jsou fresky. To malířské bohatství, vytvořené malířem a osobitým géniem istrijského umělce Janeze iz Kastva (Johannes de Castuo), vzniká na konci 15. století (1490) a představuje skutečnou "biblii chudých" (*biblia pauperum*), jež lidem zprostředkovávala středověký výklad světa. Dvanáct apoštolů a Oltář milosrdenství uprostřed apsidy; Zvěstování v jižní apsidě; výjevy z Genesis, Kristovy pašije, Tři králové, Zobrazení měsíců podél obou bočních lodí; zátiší se sýrem a chlebem, světci a prorokové... to jsou náměty, v nichž se sakrální stýká s profánním a podává ucelenou jednotu středověkého světa. Nic nezůstává nevysvětleno, stejně jako není v kostele nic nepomalováno... Uprostřed té umně vybudované stavby se nachází odpověď na tzv. poslední otázku. Kdo jsme? Kam jdeme? Tanec smrti, největší unikum Chrastovlji, dílo evropského významu! Smrt, jež vede císaře i papeže... krále i biskupa... měšťana i žebráka... a také děti, které musí za ní ze své malé postýlky. Kde se vzal ten starodávný příběh o jediném pravém smyslu věcí, jenž se bohužel ukáže až v hrobě? Kde se vzala tato "demokratická" vize v této istrijské samotě, toto memento hlouposti a lidské pýchy? Je to vliv humanismu nebo hlas staré Istrie, která vystřídala už nepočítaně hospodářů, vzkaz jejich kamenité, krasové země? Pravdu se nedozvíme. Pravda zůstává skrytá a hrozící na jižní straně hlavní lodi chrastoveljského kostela. Až si po prohlídce kostela dopřejete doušek domácího istrijského vína a znovu vplujete do toho turistického proudu na hlavní silnici, Chrastovlje za vámi bude hledět jako závažné memento.

Tradice a lidové zvyky – Kurentovanje: V oblasti Haloze, Slovinské Gorice, Drávského pole a Ptujského pole se dosud každoročně v době masopustu dodržují některé dávné tradice. Nejzajímavější z nich lze najít v oblasti Ptujského pole, zvláště v Markovcích a okolních vesnicích. Nejznámější masopustní maskou je tzv. Kurent nebo také Korent. Ačkoli již dnes vesničané pochopitelně nevěří v jeho magickou sílu, již každý rok zahání zimu, v době masopustu lze Kurenta potkat na každém kroku. Mladíci, převlečení v přízračné a hrůzostrašné masky procházejí ve skupinách vesnic a dělají hluk svými na pasech pověšenými zvony. Původ této masopustní postavy typické pro zmíněné oblasti není jasně prokázán. Snad si Slovinci přinesli tento zvyk ze svých původních sídlišť při stěhování národů v 6.století. Možná je také Keltsko-Ilyrského původu. Je ovšem také možné, že se jedná o jednu z tradičních oblíbených masek Uskoků, kteří toto území obývali v 15. a 16. století. Nejstarší vyobrazení Kurentů lze spatřit v Ptuiji v Jadranské ulici. Na fasádě dvou domů, č. 4 a 6, postavených na konci 18. Století, je 11 štukových pilastrů. Ty podpírají stylizované postavy, které vypadají velice podobně jako Kurentové v době masopustu. Tento Kurent není ovšem ojedinělým zjevem. Řada podobných postav je součástí tradičních zvyků také v Mezimuří (tady se jim říká Lampe), Mohač (Bushe) a po celém Srbsku a Bulharsku (Kukerei). Kurentova čepice je vyrobená z ovčí kůže. Kdysi každý, kdo se chtěl maskovat jako Kurent si musel vyrobit svou masku. Dnes žijí již jen dva skuteční mistři ve vyrábění Kurentových masek: mistr Klinc ze Spuhlje a mistr Zelenik z Markovců. Pokrývka hlavy tradičního Kurenta se během času různě měnila. Do roku 1930 mívala kožené uši, které později vystřídal křídla velkých ptáků: krocana či husy. Ozdoby na Kurentově hlavě se také měnily. Velké kožené nebo plstěné rohy nahradily dva vztyčené krátké tyčky, spojené divoce zbarvenými pruhy papíru. Kolem Holze ovšem lze spatřit také Kurenty s pravými dobytčími rohy. Tvář Kurenta je vyrobená z kůže. Otvory pro oči a ústa jsou vyříznuty a obtaženy červenou barvou. Z obličeje vystupuje výrazný kožený nos, zuby jsou vyrobeny z bílých fazolí navlečených na nit, ale dominantním je dlouhatánský červený jazyk vyrobený z pruhu kůže. Kurent je oblečen do ovčí kůže, obvykle světlé barvy, nedávno přišla do módy kůže z ovce Merino s charakteristickým dlouhým vláknem. Kolem pasu mají řetěz s pěti kravskými zvonci, jimiž bez ustání zvoní. Za pas si zastrkuje šátky, které mu darují děvčata ze vsi, nebo které jim sám vezme. Je obut do černých bot a tlustých červených či zelených ponožek. Obvykle chodí ve skupinách, dříve často docházelo k tvrdým střetům mezi skupinami.

Vinařství ve Slovinsku: Slovinsko bylo od přírody obdařeno velikou variabilitou scenérií a také vzácnou rozmanitostí na tak malém území. Od vrcholů hor v Alpách na severozápadě až k půvabným pahorkům na Doleňsku, od Jadranského přímoří a jeho mediteránského klimatu až po vrchovinu Haloze a vynikají vinařskou oblast Ljutomer-Ormož Jeruzalem, kde je silně cítit podnebí panonských plání, návštěvníci se setkají s velkou variabilitou krajiny, a to vše v zemi, kde od jedné hranice k druhé je jen 250 km. A na této křižovatce různých podnebných podmínek lidé pěstují vinnou révu už od pradávna, kdy zde žili ještě Keltové a Panonie byla pod římskou nadvládou. Ve středověkých dokumentech z r. 871 po Kr. najdeme již zmínku o vinicích v Panonii; na sklonku středověku už se víno pěstuje ve všech oblastech, kde se pěstuje i dnes. Pochopitelně zažívalo pěstování vinné révy své vzestupy a pády v závislosti na dějinných osudech země. Význačnou úroveň dosáhlo pěstování vinné révy za císařovny Marie Terezie a ve Štýrsku v minulém století díky habsburskému arcivévodovi Johannovi, který vlastnil svou pokusnou vinici v Pekre blízko Mariboru. Osudoví škůdci, kteří poničili vinice v minulém století - phylloxera, neušetřily ani slovinské vinice a jejím důsledkem bylo značné zredukování počtu vinic. Nyní je ve Slovinsku zhruba 21,500 ha vinic, z čehož je přibližně 10000 ha zvláštní viničné plochy, přičemž před sto lety před onou kalamitou nepočítaly slovinské přímoří zabíraly slovinské vinice více než 32000 ha! Sklizeň přesto nyní dává mnohem vyšší výnosy než kdy dřív. V devadesátých letech, po dlouhém období pokusů a omylů se zdá, že Slovinské vinařství je konečně na správné cestě: extenzivní vinařství s moderními metodami spolu s klasickými z Francie, Itálie a dalších vinařských zemí, začínají se pěstovat vybrané nové druhy. V roce 1995 bylo sklizeno cca 70 miliónů litrů vína z plochy 21,500 ha, množství by bylo lze zvýšit až na cca 80 miliónů litrů. Slovinsko dováží přibližně 10 až 15 miliónů litrů vína. Ve Slovinsku se rozlišují tři dosti rozlehlé vinařské oblasti, podle specifických půdních a klimatických podmínek. V povodí Drávy se pěstuje řada známých slovinských ryzlinků. V této oblasti dalo typické středoevropské panonské podnebí možnost pěstovat typické odrůdy harmonických chutí a puvabu. Dávný věhlas provází vína z oblastí jako Ljutomer, Jeruzalem, Kalvárie nad Mariborem, Haloze a vinice kolem Ormože.

Lehká červená vína jsou typická pro další oblast- údolí Sávy, která se rozkládá kolem Bizeljska, v kopcích Doleňska a země s tradičním folklórem- Bílá Krajina. Typickým produktem zdejších vinic je známý "cviček". Třetí vinařskou oblastí je tzv. Přímoří. Vládne tu slunečné podnebí, typické mediteránské, pěstují se tu skvělá červená vína, jejichž chuť je ovlivněna také složením půdy, na níž jsou pěstována. Celá kultura pěstování vína se také promítá do každodenního života lidí v příslušných oblastech; najdeme řadu typických vinných sklípků i rozličné předměty spojené s pěstováním vína. Jedním z charakteristických vín Přímoří je také Kraški Teran. Je to víno odrůdy Refoš, které je pěstováno na speciální přímořské půdě zvané terra rossa, která dává vínu vysoký podíl mléčné kyseliny, která pak příznivě ovlivní sametovou jemnost vína. Předpokládá se, že toto víno pil už římský císař Gaius Julius Caesar a také jeho dnešní sláva sahá daleko za hranice Slovinska. Druhy slovinských

vín: Bílá vína: Rýnský a vlašský ryzlink, Rebula, Tokaj, Malvázie, Pinela, Zelen, Sapon, Ranina, Tramín, Muškát Ottonel, Sauvignon, Chardonnay, Pinot gris a blanc.

Červená vína: Merlot, Barbera, Teran, Refošk, Cabernet Sauvignon, Modrá frankovka, Portugal, Pinot bleu. Pivo za moc nestojí, milovníci dobrého vína si přijdou na své. Např. v Hrastovlje pár kilometrů od moře je vyhlášený Muškát, výběrná vína dostanete i v Metlice.

Cyklozajezd:

1. den: Vyjeli jsme kousek od Kranjske Gory na sedlo Vršič (1611 m.n.m.). Část silnice je tvořena kamennými kostkami. 800 metrů převýšení a z množství zatáček. Sjezd dolů stál za to. Cestou jsme se zastavili u pramene řeky Soča, který stojí za zhlédnutí. Příjemným údolím jsme dojeli do kempu ve vesnici Podklanec. Délka trasy: 38 km

2. den: Přes Kal - Koritnicu a Log jsme vyrazili na Passo del Predel. V Logu začalo pěkné stoupání, během asi 7 km vystoupáte z 651 m do 1156 m.n.m. na Passo del Predel. Tam je přechod do Itálie a mi klesli asi o 200 výškových metrů k jezeru Lago del Predil. Do vody vlezli jen ti, kterým už nezáleží na životě. Po odpočinku jsme přešli zpět sedlo Predel a po krátkém sjezdu se silnější jedinci vydali na sedlo na sedlo Mangart 2055m. Stoupání je to parádní, pěkná úzká asfaltka se nádherně klikatí, na trase je několik tunelů, kde je docela tma a kde je potřeba dávat pozor na protijedoucí cyklisty. Během tak 8 km zdoláte tak 1000 výškových metrů. Potom zpět vyborný sjezd. Ten den jsme opět přespali v kempu Podklanec. Délka trasy: 78 km

3. den: Dnešním cílem byl Malý Vrh. Přes Bovec až do Žage vede silnice převážně z kopce. Na mnoha místech jsme se mohli kochat řekou Soča, která mnohdy proudí úzkými soutěskami. V Žage jsme uhnuli doprava a začali stoupat. Asi 100 metrů před celnicí uhýbá doleva úzká asfaltka, která ale záhy končí a cesta je pak víceméně rozbitá, kamenitá ale dobře jetelná. Vede většinou lesem a tak i stoupání ve vedru bylo celkem příjemné. Malý Vrh je holý kopec, 1405 metrů vysoký se zbytky zákopů z první světové války. Vedlejší kopec Kobariški Stol je rájem paraglajdistů, neboť jižní svah je holý. Cesta tímto svahem byla dost drsná, neboť byla vysypaná kamením a zrytá tekoucí vodou. Po jejím zdolání jsme si všichni oddechli. Těch 10 km dolů byly docela drsné. Pro trekinky je přejezd tohoto sedla zcela nevhodný. Cesta z vesnice Sedlo na Kobarid (ten má 234 m.n.m.) ale byla parádní. Klesání plné zatáček, příjemná hospůdka s pivem Union nám veškeré prožitě útrapy vyhnala z hlavy i těla. Kempovaly jsme v Kobaridu. Délka trasy: 65 km

4. den: Ráno jsme vyrazili z Kobaridu přes hezký Tolmin na Podbrdo. Silnice měla celkem rovinný profil a směrem na Podbrdo lehce stoupala. Z Podbrda (508 m.n.m.) jsme zase tvrdě stoupali na Bohinjské sedlo (1277 m.n.m.). Krajina je zde velice hezká, kopečky porostlé smrkovými lesy. Na Bohinjském sedle se silnice asi tak na jeden kilometr změnila na pěknou šotolinovou cestu, aby se pak změnila v novou super asfaltku po které se to dolů dobře mastilo, prakticky bez šlápnutí až do Bohinjské Bistrice, kde jsme v kempu také dvě noci spali. Délka trasy: 76 km

5. den: Bohinjské jezero, voda byla zcela studená. Na konci jezera je vodopád Savice. Dali jsme turistický výšlap od Koči pri Savici na Črno jezero. Dost dobrá stráž, občas jsme se škrabali po čtyřech, cca 6 km pěšky.

6. den: Naším dnešním cílem byla náhorní plošina Pokljuka. Je to nádherná krajina, která je lehce zvlněná a jejíž nadmořská výška se pohybuje od 1200 do 1600 m.n.m. Stoupali jsme po úzké silnici a těsně před Športhotelem Pokljuka to bylo dost drsné stoupání. Na Rudnom Polji (1345 m.n.m.) jsme si prohlédli biatlonovou střelnici a pak opět parádním sjezdem jsme klesli o 900 výškových metrů k jezeru Bled (475 m.n.m.), Na konci jezera jsme na dvě noci zakempovali. Jezero Bled se dá obejít a zejména v noci je to velice pěkná procházka zejména okolo luxusních hotelů. Koupání je zde perfektní a voda je zde dokonce teplá. Délka trasy: 56 km.

7. den: Výstup na nejvyšší horu Slovinska Triglav s 2864 m.n.m. Začínáme na Rudnom Polji. Šli jsme všichni, muži, děti a dokonce i ženy. Vedl nás zkušený horský vlk. Cestou jsme potkávali, nebo spíš předcházeli dost lidí. Cestou jdete okolo dvou chat: Vodnikov dom (1817 m.n.m.) a Dom Planika (2401 m.n.m.). Celá cesta je perfektně zabezpečená a zejména od Domu Planika se máte vždy čeho držet, všude jsou skoby, napnutá lana a žebříky. Na vrcholovém hřebenu je také několik pomníčků horolezců, které v těch místech zabily blesky.

Turistické značení: Místní turistické značení, Značení je jen červené. Kroužky s bílým středem, nebo červené čáry na kamenech. Hlavní horské trasy mají jména po lidech. Což je pro orientaci opravdu to nejdůležitější. Značení je staré, vybledlé, občas není vůbec a je nutná neustálá konfrontace s mapou. Pokud se náhodou vyskytnou směrovníky, jsou na nich i na stejné cestě stále jiné cílové směry, nebo jen zkratky a podobné luštitvky. Navíc červené linky jsou snadno zaměnitelné s lesnickým značením stromů k porážce. Tak třeba po vyjetí na Vogel, odkud vede několik turistických tras, by zhýčkaný český turista čekal rozcestník. Kdepak. Cesty se prostě jen tak rozbíhají. Najdi si sám. Prostě hrůza. Turistické značení je kvalitně provedeno pouze v horách a v některých turisticky populárních místech. Pokud se dostanete do méně známých míst, zjistíte, že cesty uvedené v mapě kolikrát ani neexistují, o značkách nemluvě. Navštívíte-li známé slovinské jeskyně, nepamenejte se trochu přiblížit. Teploty v jeskyních bývají po celý rok pod 10°C. (Vyjímkou může být snad jen jeskyně u Predjamského hradu, kde profukuje teplý vzduch z venku). Pokud budete chtít dělat túry po Julských Alpách, můžete si bez problému uschovat věci v horských chatách (kočách) a chodit jen tak nalahko. V oblastech s velmi

malou návštěvností je to se značením bída. To platí hlavně u Notransjskeho krasu. Mnohé značené cesty, které jsou v mapě naznačeny ale ve skutečnosti neexistují!!!! Naposledy šel člověk po těch značených cestách tak před druhou světovou válkou. Naprosto nutná je proto znalost práce s mapou a orientace dle ní. Jištěné cesty jsou naopak velmi kvalitně provedené a jištění je pravidelně udržováno. Ale stejně upozorňujeme na nutnost zachovávat opatrnosti. Jištěny byly jen obtížné a náročné úseky. Takže při výstupech je nutno dávat pozor. Dle průvodců, které jsme měli, byly některé cesty klasifikovány jako těžké. Nám však některé popisované cesty zas tak obtížné nepřišly. Karabiny, sedáky .... jsme na cestách, které jsme šli nepotřebovali. Ovšem na mnoha cestách jsou tyto věci potřeba - v průvodcích bylo uvedeno. Pokud je tuhá zima, zůstává sníh v horách dlouho a na cestách ve stínu zůstávají firnová pole, a je nutná proto zvýšená opatrnost při chůzi. Občas totiž to, kam by jste po tom sněhu dojeli ani nevidíte. Při výběru cesty zvažte hlavně dobu kdy vycházíte a to, jestli máte velké batohy nebo ne. Po jištění se s ohromnými bágly zrovna dobře neleze. Na mnoha chatách vám batohy ale rádi uschovají, čehož jsme také využili. Dobré je však zůstat na jedné chatě několik dnů a pak z ní podnikat výlety. Takto jsme to dělali. Nejlepší doba na vyrazení na cestu byla maximálně do 10:00. Po poledni se již začalo většinou počasí hatit a přestávaly být výhledy a někdy začaly i bouřky.

Vlaky:

P o t n i š k i - osobák. Staví v každé víšce a jede vždy jen mezi sousedními železničními uzly. Např.: Sežana - Divača, Divača - Koper, Ljubljana - Zidani Most. Pokud chcete jet dále, musíte přestoupit.

R e g i o n a l n i - RV - Jede na delší vzdálenosti a někde nestaví. Např. : Nova Gorica - Jesenice - Ljubljana.

M e z i n a r o d n i - MV - je bez příplatku. Akorát to znamená, že jede přes hranice.

Z e l e n i - ZV - místí rychlík s příplatkem. Např. : Ljubljana - Maribor.

EC/IC - mezinárodní expresy. Do Rakouska není potřeba na IC příplatek.

Cena je vždy lepší pro delší trať a levnější je také zpáteční jízdenka. Skupina o třech lidech a více je tzv. Mala Skupina a jede s 30 procentní slevou. Autobus je ve Slovinsku dražší než vlak. Autobus však bývá často jediný způsob jak se někam dostat.

Autobus:

Jezdí skoro všude a častěji, než u nás, zvláště ve všední den. Mají příjemné klimatizované busy MAN, někdy obsluhované i průvodčím. Jen na pobřeží, kde by byla klimatizace bodla, byly staré Ikarusy. Cena je 2Kč/km a ještě asi 32 Kč za zavazadlo, které průvodčí uloží do spodní části autobusu. Lístek se dá koupit jak na stanici, tak u průvodčího.

Cesta tam: Praha – sedlo Vršič po trase České Budějovice – Linz – Salzburg – Villach – Wurzenpass – Vršič je dlouhá 616 km a trvá i s čekáním na hranicích asi 10 hodin. Cestou je potřeba uhradit rakouskou dálniční známku na 10 dní za 200 Kč a tunel pod Taurami za 370 Kč jedním směrem. Druhý placený tunel je pod Karavankami, ten jsme ale objeli přes Wurzenpass.

Ubytování a spaní: Ve Slovinsku je sice uzákoněno, že se nesmí stanovat mimo tábořiště, ale nikdo na to nebere zřetel. Normálně jsme spali na loukách a v lesích a nikdo nám nic neřekl. Jen v Národních parcích a rezervacích jsme toto rozhodně dodržovali. Pokuta za nedodržení tohoto ustanovení v parku je 300 DM. U moře také nelze spát mimo kemp. Policie to docela hlídá. Kempy jsou však ve Slovinsku na vysoké úrovni a ceny se tam pohybovaly od 1000 - 1800 SIT na noc včetně stanu. V Julských Alpách stojí noc v chatách (alespoň v těch ve kterých jsme spali a kolem kterých jsme šli) od 500 do 2300 SIT za noc. To dle kvality. Když už je chata plná, tak vás chatari nevyženou, ale nechají vás za pakatel přespát kupříkladu někde na chodbě na matracích. Jinak na chatách vládne velmi příjemná atmosféra (samozřejmě jak kde).

Cestopis:

(Pohorje)

1.den: Maribor- čtvrt Spodnje Radvanje, kde je začátek Slovinské alpské transversály. Na cestu vycházíme něco po 11:00. Máme před sebou výstup k hotelu Bellevue, což činí něco kolem 750 výškových metrů na 5,5 km. před druhou dorážíme k hotelu Bellevue a kocháme se nádhernými leteckými pohledy na Maribor. Když jsme se vynadivali, tak jsme vyrazili dále směr Mariborski Rozgladnik. Cesta pak vedla střídavě z kopce do kopce (klasická hřebenovka) na Rušku Koču. U ní je pěkný velký kamenný kostel. Cesta pak stoupala na Žigartov vrh a pak klesla do sedla mezi Žigartovo a Peršetovo vrhem. Byla zde pěkná planinka s loučkou a potůčkem s názvem Verna.

2. Den; Sedlo za Žigartovo vrhem (1231) - Peršetov vrh (1242) - Bajgot (1030) - vodopád Velký Šumik - Klopni vrh (1340) - Koča na Pesku (1386) - Lovrenška jezera (~ 1520) - planina Črna Mlaka (~ 1450): před 10tou vyrážíme na pěkně dlouhou, ale krásnou cestu lesy s mnoha mokřinami. Míjíme Peršetův vrh, a pak již pozvolna klesáme na sedlo Bajgot. Zde se chladíme průzračnou vodou říčky Piklarica a vydáváme se na cestu k vodopádu Velký Šumik a zpět. jdeme dál směrem na Klopni vrh. docházíme ke Klopnovrške bajtě nedaleko Klopniho vrhu. jdeme nádherným pásmem mokřadů směrem ke Koči na Pesku. dále do kopce směr Lovrenška jezera. Závěrečný stoupáček k jezerům je drsný, ale jsme odměněni nádherným pohledem na horské rašeliniště.

Rozhlížíme se po rašeliništi z rozhledové .Pokračujeme po transversále. jdeme na planinu Črna Mlaka. Je to krásná horská louka, která v podvečeru vypadá nádherně. Pozadí v oparu je vidět Malý Črni vrh a Črni vrh.

4. Den; Planina Črna Mlaka (~ 1450) - Ribniško sedlo (1300) - Ribniški vrh (1537) - Ribniška koča (1507) - Mali Črni vrh (1533) - Črni vrh (1543) - Veliko sedlo (1371) - Velika Kopa (1542) - Mala Kopa (1524) - Kaštivsko sedlo (1189) - Slovenjgraško sedlo (1001) - Kernik (~980) - Slovenj Gradec (410): Cestu zahajujeme ostrým sestupem na Ribniško sedlo, po kterém pak samozřejmě následoval ostrý výstup na Ribniški vrh. Z Ribniškeho vrchu to byl kousek na Ribnišku koču. Chata je dobře přístupná autem. Na Črni vrh je to odtud 3km. Črni vrch (nejvyšší vrchol Pohorje), klesáme nádhernou horskou loukou na Veliko sedlo. Dále výstup na Velikou kopu. Jdeme na Malou kopu, zahajujeme klesání do Slovenj Gradce. Na Kremžarjev vrh již nemáme sílu jít, a tak ho obcházíme po silniče a u rozcestí Kernik se opět napojujeme na slovinskou magistrálu. přicházíme na předměstí Slovenj Gradce do čtvrti Gradišče. Touto řídcí obydlenu čtvrtí protéká říčka Reka. Jdeme do centra Gradce.

Cestopis: (Kras)

Rakov Škocjanské mosty: Zimní středisko Kalič (roh H13). Jdeme širokou cestu směrem na Podkalič. Podkalič procházíme a jdeme raději dál po cestě. Docházíme k Cerkniški Lazi, kde narážíme na značku z Javorníku, a tato značka klesala do osady Rakov Škocjan, kam jsme přesně chtěli. Prohlídku Rakov Škocjanských mostů začínáme na Malém mostě. Je to soustava několika propadů jeskynních stropů. Nádhra. Dokonce při průzkumu lezeme i do jakési jeskyně, kam byl vstup zakázán. Pak putujeme k velkému mostu, který je 2,5 kilometru vzdálený. Velký most byl fakt velký. Na výšku asi 15 m a skála tak 35 m. Prohlížíme si i jeskyni, ve které se zanořuje Rakek. Tato říčka pramení u Malého mostu a zanořuje se u Mostu velkého. Jdeme po asfaltové silniče směrem zpět k Postojne. Asi po 5 kilometrech uhýbáme do vísy Ravbarkomanda a zde vcházíme do lesa na zpevněnou cestu, která nás spolehlivě dovedla až k Pivce Jame.

Slovinsko-Cyklocestopis: Piran. - město krásné. Vyjezd z města je hustý stoupák! Následuje sjezd a další stoupání. Jedeme směr **Isola** po hlavní silnici., hustý Provoz. Chvilími je to silnice jenom pro motorová vozidla, ale děláme, že jsme to neviděli. Jsme dost daleko od moře, shlížíme na něho z výšky. Pobřežní město Isola odsud vypadá hezky. V dálce na obzoru vidíme velké italské přístavní město Terst. Před **Koperem** opět sjezd a jsme zase v nulové nadmořské výšce. Na okraji silnice jsou obrovské výmoly od kořenů stromů, přejet se nedají a objet taky ne kvůli vybočení do silnice. Je to dost nebezpečné. Zjišťujeme, že tu na cyklisty pamatovali a zbudovali nalevo od silnice cyklostezku, ale díky neskutečnému provozu je problém se na ní dostat. Jedeme po břehu a naposledy si užíváme moře. Je tady úplně blankytně modré. Pobřeží tu ovšem není zdaleka tak pěkné, jako v Chorvatsku, protože jej lemují samá města s velkými přístavy. Po pár kilometrech jsme dojeli do Koperu. Je to větší moderní město. Pobřežní cyklostezka se proměnila na městskou cyklostezku. Přejezdy přes silnice jsou vybaveny semaforem a na chodnících jsou vyhrazené speciální pruhy. Skutečná cyklostezka. Směňárnu měli přes křižovatku a supermarket „Mercato“ byl nalevo od cyklošhopu. Uháníme na **Sv. Anton**. Lehce stoupáme. Jak jinak taky, když jedete od nuly! Najeli jsme na hlavní tah na Ljubljano (Lublaň), fuj to je ale provoz! Auta, kamiony, autobusy a nákladáky. K tomu kopec a nekonečný serpentyňny. A vedro až k zalknutí a protivítr. Nahore opět cedule, že dál už je to jenom motorovka a cyklistům vjezd zakázán. Máme nádherný výhled na moře a na Terst. pak uhýbáme z hlavní. Zkusíme jet jinudy. Staví tady novou dálnici. V **Petrinje** jsme se zase na trasu napojili. Ještě posledních pět kilometrů a pak začíná souběžně s naší silnicí dálnice. Snad všichni radši pojedou po ní! Jedeme podél dálnice. Je tu reklamní upoutávka na **Škocjanske Jame** (jeskyně). Jsou to jen tři kilometry. Šipka s nápisem 3 km měla asi znamenat, že teprve po třech kilometrech bude odbočka. A opravdu. Kousek dál už je správná odbočka. Navíc nás zítra čeká známá **Postojnská Jama**, V **Senožečích** na konci vesnice je zavřená restaurace. Do Postojny je to 12 kilometrů po lehce zvlněné rovince. **Postojna** je velké okresní město, ale je příjemně klidné. Cestu k jeskyni mají dobře značenou. Je kousek za městem. K naší velké radosti dokonce správným směrem. Kamenný nápis v záhonku barevných květů, davy turistů... jsme na místě. Ihned jsme se zorientovali, našli nejbližší prohlídku ... aha začíná za deset minut. To by se mělo dát stihnout. Rychle koupit předražené lístky (2400 SIT na osobu), převléknout se do teplého (vevnitř je 8°C), kolo odvézt do úschovny, pobrat všechny cennosti a pasy ... Jako poslední vbíháme dovnitř, než za námi zavfou. Ocitli jsme se na nějakém nástupišti, skoro jako v metru to tady vypadá. Nasedáme do dlouhého vláčku jako bývá na Matějské ve strašidelném zámku a potom se strašnou rychlostí řítíme do útrob skály. Projíždíme jeskynními chodbami, rozsáhlými prostorami, všechno je krásně nasvíceno a neskutečně obrovské. Některé tunely jsou úzké a stropy nízké, že máme tendence se krčit, ale všechno je dimenzováno tak, aby všichni projeli. Rychlostí zhruba 20 km/hod. se noříme do nitra hory. Jestli celou jeskyni jenom profičíme, to by mi bylo líto. Vedle nás se objevily další koleje a v protisměru se vyřítíl podobný vláček, jakým jedeme my. Jen jsme se kolem sebe mihli a uháníme dál. Po patnácti minutách rychlojízdy jsme konečně zastavili. Skupina čítá několik stovek lidí. Rozdělujeme se podle jazyků na 4 skupiny. Chtěli bychom do skupiny Slovinců, ale než jsme se tam stačili procpat, utekli nám, a tak posloucháme výklad v angličtině. Stejně to budou jenom samé stalaktity, stalagmity a stalagnáty. Dozvěděli jsme se, že jeskyně je velká přes 20 kilometrů. Z toho zpřístupněných je asi jen pět. Dva kilometry jsme ujeli

vláčkem, jeden půjdeme pěšky. Zpátky zase pojedeme. Jeskyně je nepředstavitelně obrovská a krásná. Fotky povoleny, prohlídka je 1H. Naším cílem je nyní **Predjamský Grad**. Krajina je lehce zvlněná. Vychutnáváme si 8%ní stoupání, abychom to všechno pak na závěr mohli sjet zase dolů. Hrad Predjama totiž leží asi 1,5 kilometru stranou od naší cesty, ale nechceme si ho nechat ujít a tak k němu sjíždíme prudký kopec. Je to opravdu zajímavá stavba. Do skály, v níž je jeskyně, je z boku „vsazen“ hrad, pak se šplháme zpátky do **Bukovlje** a jedeme dál. Po uzounké asfaltce stoupáme směrem na **Hrušicu**. Po chvíli asfalt zmizel. Pak se cesta rozdvajila a my jsme museli počkat, až tady něco pojede (což nebylo hned), ale nakonec jsme se na silnici přeci jenom ocitli. Mapa ale opět kecala, protože jsme asi dva kilometry od Hrušice. Nacházíme se v malé osadě. Po vlnité cestě jsme se dokodrcali do Hrušice, kde jsme měli být už dávno, kdyby mapa byla co k čemu. V Hrušici odbočujeme na **Lome**. Dále cestou necestou do vesnice Črni Vrh... Po krátkém sjezdu vjíždíme do vesnice **Črni Vrh**. Mají tu otevřený obchod. V **Predgriži** potom míjíme odbočku na Lome. Naštěstí je to z kopečka - nádherný a dlouhý sjezd do **Godoviče**, kde jsme najeli na hlavní silnici do **Idrije**. Pokračujeme v klesání dlouhých 11 kilometrů. Kolem je to docela hezké, ale takové umělé, skoro jako někde v Rakousku. Udržované domy, barevné pelargónie v oknech, louky posečené, žádné kupky sena, ale pruhy od sekačky jako na fotbalovém hřišti. Projíždíme hlubokým údolím podél říčky Belé do Idrije. Sjezd byl nádherný. **Idrija** je menší příjemné město mezi horami. Vyjeli jsme z města. Všude kolem silnice jsou domy a těsně za nimi strmé srázy. tři kilometry, než jsme dojeli k místu, kde odbočujeme a prudce stoupáme vzhůru po ostrých serpentýnách. nekonečné serpentýny olizují úbočí hory. jsou to jenom 4 kilometry. Rychle jsme vystoupali a máme nádherný výhled na městečka pod námi a na okolní kopce. před námi poslední kilometr do vesnice. **Pečnik**. Jsme pěkně vysoko. Jedeme už víceméně po rovině. Silnice se kroutí a všude je to tu strmě dolů. Za **Govejkiem** začínáme klesat po rozbité silnici až do **Žiri**. V Žiri zastavujeme u Mercata, jedeme dál. Cesta vede po proudu řeky, takže víceméně mírně z kopce. Okolí je docela hezké, příroda, kopce. Za chvíli jsme na hlavní a uhnáme na **Škofja Loku**. Slovinci mají speciální zálibu stavět vysoko na vrcholcích kopců kostelíky. Skoro na každém se nějaký nachází, i na tom nejneprístupnějším místě. Škofja Loka je hezké starobylé město. Na náměstí si chvíli vychutnáváme zdejší atmosféru. Pozvolna stoupáme proti proudu řeky. Blížíme do **Selce**, kde budeme odbočovat na vedlejší silnici. Mám hrozné tušení, že tahle zkratka bude v tom samém stylu jako včerejší cesta do Lome nebo tak něco. A už jsme tady, už vidíme naši odbočku. Radši se ještě ujišťujeme, jestli to opravdu vede na **Selské Lajše**. Dostali jsme odpověď, že je to skutečně ta správná silnice, že je od začátku do konce asfaltová. Začíná to hned, jakmile jsme minuli poslední stavení. Uzounká cesta se vine mezi domy a míří kamsi do lesa. Hned za zatáčkou začíná brutální stoupání. Přišli jsme do nějaké vesnice, domky postavené na skoro kolmé stěně, vchod dovnitř je zezadu a vepředu je dům skoro o patro a půl výš nad okolním terénem. Sklon se nezměnil ani mezi baráky. Konečně jsme u konce. Přivítali jsme se s hlavní silnicí. Touto zkratkou jsme si pomohli pouze kilometrově. Vystoupat bychom sem museli tak jako tak. Mají tu postavený nový kostelík. Pochopitelně, takový kopec přece musejí využít k umístění kostelíku, ve Slovinsku to jinak nejde. Krajina kolem je pekná. Na každém pahorku nebo vyvýšenině stojí kostel nebo vesnice; až úplně na vrcholcích hor. jedeme dál. Kousek z kopce a pak zase do kopce. Nečekaný sjezd do **Kropy**. Vymotali jsme se úzkými uličkami ven a pokračujeme dál v klesání, blížíme k **Bledu**. Překonali jsme menší terénní hrb a v **Radovljici** Luděk zabočil na stoku podél Sávy. Po dřevěném mostku jsme se dostali přes řeku. Překvapila nás svojí čistotou. Pak jsme si vyšlápli menší a vjeli jsme do Bledu. **Bled** je známé turistické centrum uprostřed hor. Vypadá to tady asi jako ve Vysokých Tatrách. Bledské jezero s ostrůvkem uprostřed a s hradem na skále je hned u hlavní silnice, takže jsme ho nemohli přehlédnout. Má úžasně čistou vodu. Jedeme proti proudu řeky Sávy Bohinjky. **Obrne**. Další cesta vede krásnou soutěskou, je to parádní. Všude kolem skály, nad řekou opar. pokračujeme dál soutěskou Sávy Bohinjki. **Bohinjská Bistrica**. Zajíždíme si 6 kilometrů k **Bohinjskému jezeru**. Vjíždíme do Triglavského národního parku. Dokonce jsme Triglav, nejvyšší horu Julských Alp a Slovinska, zahlédli, když na moment vykoukla z mraků. Vracíme se zpět do Bohinjské Bistrice jsou na silnicích výhružné značky s 12%. Silnice je kvalitní, vysvitlo sluníčko a otevřely se nádherné výhledy na Julské Alpy. Po osmi kilometrech je odbočka na **Bohinjské sedlo**, krpál nahoru... Za zatáčkou je značka „Konec asfaltu“. úsek bez asfaltu je asi jen kilometr dlouhý, pak je tam průsmyk a sjezd. Po jednom kilometru šotolina končí, les se rozestoupil a my jsme v sedle. A dokonce je tady cedule s názvem **Soriška Planina** a nadmořskou výškou **1307 metrů**. Je to tady krásné. Do obou stran se rozbíhají vysoké travnaté hory, jsou tady vleky a sjezdovky. **Petrovo Brdo**. Ted Pořád zvolna klesáme podél řeky Batča a blížíme se k Tolminu. **Kneža. Bača při Modreju** a tam na hlavní č. 102 na Tolmin. Pokračovat teď budeme proti proudu řeky Soči až do Trenty na Logu, kde začneme prudce stoupat na průsmyk Vršič. Ale to až zítra. Ted právě projíždíme městečko **Most na Soči**. Most je nádherné modré jezero. **Tolmin**, **Kobarid**, jede to slušně. Jedeme víceméně po rovině. Údolí řeky Soči je zatím široké. Z Kobaridu to vede hodně do kopce, za chvíli jsme vysoko nad Sočou, ale po několika kilometrech zase sjíždíme. Ve vesnici **Žaga** už zase jedeme podél vody. Soča je neuvěřitelně modrá, kameny na dně jsou křídově bílé, a její voda láká ke koupeli. Všude kolem řeky je spousta rafterů. Údolí se zúžilo, před námi se objevily vysoké a strmé štíty Julských Alp, ale my jedeme v klídku po rovině. Občas vystoupáme pár desítek metrů nad řeku, pak je zase sjedeme a tak to pokračuje pořád dál. Otevírají se nádherné výhledy na hory před námi, na rozeklané skály a vrcholky v oblacích. Pokoušíme se odhadnout, kterou soutěskou povede naše silnice. Soča je úzká a místy pěkně divoká a zpěněná, ale pořád nebesky modrá. Konečně jsme přijeli do **Trenty**

na Logu. Kousek za Trentou Soču opustíme a budeme stoupat do průsmyku. Na těch skoro 50ti kilometrech z Tolminu jsme nastoupali 450m, Je zde cedulka s nadmořskou výškou 645 m.n.m. A nyní na devíti kilometrech musíme překonat skoro kilometr kolmo nahoru. Zanedlouho jsme zjistili, že tu mají takhle očíslovanou každou zatáčku i s uvedením nadmořské výšky. Řeka Soča je už jen malý potůček a my ji necháváme napravo a vydáváme se nahoru na průsmyk. Značka 14% 9 km je opravdu povzbuzující. Luděk jde fotit sochu vládce Julských Alp Ubíhá to pomalu. Už se těším na 1300 metrů. Vyjeli jsme z lesa a otevřel se nám pohled nahoru. Zahlédli jsme chatu v průsmyku. Už to není daleko, asi dva kilometry a 200 metrů nahoru. Výhled je tedy fantastický. Po nezbytném vrcholovém foto se silnice se zlomila a my jsme vjeli na druhou stranu hor. Je to tady ještě krásnější, než z té strany, odkud jsem přijeli. Silnice není moc kvalitní. Opět tu mají očíslované serpentýny včetně nadmořské výšky. Přijeli jsme do **Kranjske Gory**, nevelkého městečka pod horami. Tak vyrážíme. V **Podkorenu** jsme za chvíli a začínáme stoupat na sedlo Podkoren, kde je přechod do Rakouska. Bude to brnkačka, průsmyk má „jen“ 1073 metrů. Ale pozor, za vesnicí je značka 18%. tři kilometry, sbohem sedlo Podkoren a sbohem Slovinsko, země tisíce kopců a kostelíků na vrcholcích hor.
Slovinsko: 433 km

Triglav: 6:30, Odchod z Tržačky. na pěšině vinoucí se vzhůru podél svahu až na krásnou plošinu Triglavski Podi. Za plošinou nás čekal nástup k Triglavské štěrbině, který tvořil tak 40 m dlouhý poměrně prudký suťový a štěrkový svah. Vydrápali jsme se po něm až ke stěně a tam okamžitě začalo lezení po skobách a lanech. Nejhorší byly úseky, kde jištění nebylo. Navíc nebylo nic snazšího, než shodit na lidi pod sebou kámen a tím někomu zkazit den i ty další. Šplhání bylo pěkně adrenalinové a vůbec ne krátké. Dívání se dolů většina lezců odložila až na vrchol. Vrchol Triglavu. Sestup dolů. Naprostá většina ostatních návštěvníků ale chodí lehčí, téměř pořád jištěnou cestou od Domu Planika. Cesta dolů vede napřed prudce jištěně dolů a pak přes velmi velmi úzký dlouhý a vzdušný hřeben spojující vrchol Malého Triglavu s větším bratrem. Tahle „lávka“ je dobře jištěná lanem a přechod je úchvatný! Pak dlouze, prudce pořád v pohodě po lanech, stačí se držet. Došli jsme na Dom Planika, odtud na Tržašku.

Triglav, Koča Pri Savici:

Z Kempu v Trentu **výstup na Triglav.** Vyrážíme v 7:30 po červene TZ. Máme v plánu dojít na jednu z horských chat a druhý den podniknout samotný výstup. Po dvanácté hodině dorážíme k Zasavské koči (2071), dale po červene TZ na Tržaška koča. Vydáváme se tedy dál po TZ - po asi 10 minutách neuvěřitelného šplhání po skále jsem si vzpomněla, že v mapě byly vyznačeny dvě cesty k „Tržašce“ - jedna značená jako lehká a druhá jako velmi obtížná - bylo nám jasné, že jdeme po té, pro nás špatné, a vracíme se k chatě a opět vyrážíme - konečně dobře. Najednou kráčíme měsíční krajinou - nikde nic - jenom kámen. Ve čtyři odpoledne konečně dorážíme k Tržašské koči, my ten vrchol dobydem ještě dnes. Jak vymyslel, tak se stalo a já se vidím, jak přímo pelášíme k vrcholu hory abychom to do tmy stihli zpět do chaty, kde jsme po dlouhých bojích dojednali ubytování za 1800 SIT (dalo to práci - ale z netu jsme věděli, že právě na tomto místě rádi nasazují vysoké ceny a že je nutné pohrozit odchodem) a nechali bagáž. Už zdálky vidíme, že vrchol je plně obsazen - asi 30 lidiček se krčí nahoře a mává - je nádherně jasno - jen sem tam mráček. Spěcháme tedy dál - a když nám zbývá posledních asi 200 výškových metrů, začaly se honit mraky..... Po hodině lezení, překonávání žebříků a řetězů, jsme v naprosté mlze dobyli vrchol Triglavu (2864). Šťastní ale zklamání zároveň z nenadálé nepřízní počasí, které nám odepřelo podívanou na tušené panoramata. Zapsali jsme se tedy do knihy, vydali na sestup a do chaty dorazili naprosto vyčerpání a hladoví. Objednáváme si gulášek a čaj.(v chatě se každý musel zout a půjčit si papučky a boty nechat dole u dveří v botníku - nechtělo se je nám tam večer nechávat a schovali jsme si je pod postel - říkali jsme si: „někdo se ráno splete, vezme boty a hurá na výšlap“. A ráno co se nestalo? Přesně to, čeho jsme se obávali - nějaké Angličance zbyly sice nějaké boty, ale nebyly její - a co ve výšce 2000 m s tím?). Ráno. Naše cesta vede částečně zpět, ale před Zasavskou kočou se stáčíme a pokračujeme kolem Sedmero triglavských jezer docela pohodovou cestou až kolem čtyř hodin dorážíme ke koči při Sedmero triglavských jezerech. Sjednáváme si ubytování za 1200 SIT + turistickou taxu 144 SIT na osobu ve skupinové noclehárně, něco jsme pojedli, ulehli a brzo usnuli. Ráno sestupujeme směr koča pri Savici. Zprvu docela lehký pohodový sestup se v poslední části mění na lezení po skále - na asi 2 km totiž musíme překonat výšku 800 m. A pořád tam padaly šutry- takže jsme byli rádi, že jsme naše kebuly donesli vcelku až do údolí. Dole jsme za 5 hodin, dáváme si v hospůdce sendvič (500 SIT), chceme si prohlédnout vodopád Savica ale cena vstupného nás odradila (spíš nás vyděsilo, že se vůbec nějaké vstupné platí) a raději pokračujem k Bohinskému jezeru....

Triglav: Slovinský celník nám poradil, že na Triglav je nejlepší z Rudnoho polje. Rudno polje: 9:00, tvrděj nástup (naštěstí v lese) směrem k sedlu Studorski preval (1892 m), 11:30. Vodsud jdeme pohodovou cestou po vrstevnici na Vodnikovu kočou (1805 m). V 12:45 vyrážíme od Vodnikovi koči. Tvrdý výstup šotolinou. Jdeme směrem na dom Planika. Chvilí rovinka a pak už traverz vzhůru. 15:30 dorážíme k Planice (2408 m). Zde se ubytujeme a přespíme. Šli s bagáží.

Slap Savice, Črno jezero: Sestupujeme k Černo jezer, k nejspodnějšímu z Triglavských jezer. Odtud jdeme příkrým traverzem asi 700m dolů. Přicházíme k vodopádům, ale bohužel vidět jsou z druhé strany a tam se platí 200 SIT. Jdeme ke Koče při Savici (651 m). Savica je řeka, která zásobuje Bohinjsko jezero vodou.

Triglav:Ráno výstup od Aljaževa domu na nejvyšší horu Slovinska Triglav (2864m.n.m., výstup, sestup + krátké pauzy = 13hodin, místy řetězy, další přespání v horské kuče)

Ukanc (560) - Koča pro Savici - Črno jezero (1294): Brzo ráno nebo večer je volné vstupné na Slap savice, a pak se z duhé strany vodopádu soupá na Črno jezero. Byl tu krásný rozhled, úchvatný byl hlavně pohled dolů do údolí kolem Bohinského jezera. Tady nahoře se už objevil první extrémek. Cesta vedla po skalách a jedno místo se muselo přelézat po železných lanech a skobách. Kolem poledne jsme konečně uviděli Črno jezero. Nepříliš rozsáhlá vodní plocha se čerila pod obrovskou skálou, byla obstoupena vysokým lesem.

Tržaška koča (2151) - Triglav (2864) - Dom Planika (2401) - Tržaška Koča - Trenta (620) V 6:00 od Tržačky na Triglav sutovými poli, Triglav před 12:00. Rozhled byl krásný, vydali se na zpáteční cestu. Na prvním rozcestí pod vrcholem jsme zvolili jinou cestu, než po které jsme přicházeli. Vydali jsme se směrem k chatě Dom Planika. A to byl teprve ten pravý extrém! Značka vedla po téměř kolmé skále dolů. Člověk se musel pevně držet řetězu a lan a pečlivě vážit, kam se opře nohou. Kromě toho noha při každém kroku strhla lavinu malých kamínků, které potom zasypávaly níže položené horolezce. Ale při troše opatrnosti se to dalo, i když dost pomalu, slézt. Po sestupu jsme pokračovali po asi půl kilometru dlouhé kamenité planince na Dom Planika. Poté následoval nekonečný pochod po úpatí Triglavu na Tržašku koču. Tady jsme si vyzvedli baťohy a pak několik hodin sestupovali nekonečnými serpentínami a prašnou cestou údolí Zadnjica do Trenty.

Trenta (620) - Koča pri Izviru Soče (886) – Trenta! Z hlavní silnice mezi trentou a sedlem Vršič jsme odbočili vlevo po kamenité cestě směrem k chatě u pramene Soči. Cesta je sjízdná pro auta. Koča pri Izviru Soče je celkem hojně navštěvována (hlavně motoristy). Od ní vede asi 200 m do prudkého kopce pěšina k jeskyni, ve které pramení Soča. Je to tam docela pěkný.

Slap Savici: Jdu k vodopádu Savici. Most přes rozbourené vody a jsem u Koči při Savici. Odsud nahoru se může jít jen po zaplacení vstupného. Voda z doliny Triglavských jezer stéká malými potůčky do země a nad vodopádem vytéká "izvirem". Vzápětí padá mohutným 51 metrů vysokým vodopádem. Vyhlička pro turisty je si dvacet metrů od dopadu a krytá stříškou, ale stejně všude poletuje vzduchem voda. Jdu ohlušujícím hukotem tun padající vody až k dopadu vodopádu.

Česko-Slovinský slovníček

Základní slovíčka a fráze

Dobry den	Dober dan
Dobry večer	Dober večer
Dobrou noc	Lahko noc
Na shledanou	Nasvidenje
Děkuji	Hvala
Prosím	Prosim
Promiňte	Oprostite
Nerozumím	Ne razumem
Včera, dnes, zítra	Večeraj, danas, jutri
Kolik je hodin?	Koliko je ura?
Kdy, kde?	Kdaj, kje?

Číslovky

1	Eden
2	Dva
3	Trije
4	Štirje
5	Pet
6	Šest
7	Sedem
8	Osem
9	Devet
10	Deset

Obchod, restaurace, další služby

Hotel	Hotel
Benzinová stanice	Bencinska črpalka
Snídaně	Zajtrk
Oběd	Kosilo
Večeře	Večerja
Pivo, víno	Pivo, vino
Pošta	Pošta
Dopis	Pismo
Vchod	Vstop
Východ	Izhod, izstop
Informace	Informacija
Ulice, cesta	Ulica, cesta

Ostatní

Stan - šotor	lépe- lepo
Ahoj- Živjo	miska- skleda
Autobusová zastávka- Avtobusna postaja	mapa- zemljevid
Banka- Banka	mlha- megla
Benzinová pumpa- Bencinska črpalka	moucha- muha
blecha- bolha	Nashledanou- Nasvidenje
bude- bo	Nemocnice- Bolnica
brambory- krompir	nůžky- škarje
Co?- Kaj?	nůž- nož
čau- bok	není zač- ni za kaj
Dobry den- Dober dan	Otevřeno- Odprto

Dobré ráno- Dobro jutro	okurky- kumare
Dobrý večer- Dober večer	Prosím- Prosim
Dobrou noc- Lahko noč	Pošta- Pošta
Dobrou chuť- Dober tek	Proč?- Zakaj?
Děkuji- Hvala	propiska- svinčnik
Děkuji pěkně- Hvala lepa	polévka- juha
Dům- Hiša	rajče- paradajz
Fotka- Slika	rýže- riž
foukat- pihat	Stůl- Miza
Holka- Punca	sklenička- kozarec
hodně- mnoho	smeták- metla
hrozny- grozdje	svetr- polover
holinky- škorní	souprava- trenirka
hledat- gledat	sešit- zvezek
hřibě- žrebiček	světlo- luč
chladno- mrzlo	skleník- rastlinjak
chleba- kruh	sluha- hlapec
Jdu- Grem	škeble- školjka
jedovatě- strupeno	talíř - krožnik
ještě- še	tričko- majca
Kolik je hodin- Koliko je ura	telátko- teliček
Kolik to stojí- Koliko stane	teplo- vroče
Kde je záchod- Kje je stranišče	ucho- uho
Kluk- Fant	uši- ušesa
Kam jdeš?- Kam greš?	uprostřed- sredi
klíště- klop	Vlevo- Levo
kráva- krava	Vpravo- Desno
kalhoty- hlače	vidlička- vilica
kačena- raca	včela- čebelica
komáři píchají- komare pikajo	veš- uš
kocour- maček	Zaplatím, prosím- Račun, prosim
kočka- mačka	Zavřeno- Zaprto
králík- kunec	zmije- kača
krab- rakovica	zimní boty- čevli
kohout- petelin	zatmění slunce- sončni mrk
křupky- emoky	Železniční zastávka- Železniška postaja
kobyla- kobila	Židle- Stol
Letiště- Letališče	Prosím – Prosim
lžice- žlica	Promiňte – Oprostite
lahev- flaša	Nerozumím - Ne razumem
lopatka- smetišnica	Včera, dnes, zítra - Večeraj, danas, jutri
lednička- hladilnik	Kolik je hodin? - Koliko je ura?
ledňáček- sladoled	Kdy, kde? - Kdaj, kje?

Ahoj	Živjo
Autobusová zastávka	Avtobusna postaja
Banka	Banka
Benzinová pumpa	Bencinska črpalka
blecha	bolha
bude	bo
brambory	krompir
byt	Stan
Co?	Kaj?
čau	bok
Dobrý den	Dober dan
Dobré ráno	Dobro jutro
Dobrý večer	Dober večer
Dobrou noc	Lahko noč
Dobrou chuť	Dober tek
Děkuji	Hvala
Děkuji pěkně	Hvala lepa
děti	otroci
Dům	Hiša
Fotka	Slika
foukat	pihat
Holka	Punca
hodně	mnogo
hrozny	grozdje
holinky	škorni
hledat	gledat
chladno	mrzlo
chleba	kruh
Jdu	Grem
ještě	še
Kolik je hodin	Koliko je ura
Kolik to stojí	Koliko stane
Kde je záchod	Kje je stranišče
Kluk	Fant
Kam jdeš?	Kam greš?
klíště	klop
kráva	krava
kalhoty	hlače
kačena	raca
komáři píchají	komare pikajo
kocour	maček
kočka	mačka
králík	kunec
krab	rakovica
kohout	petelin
křupky	cmoky
kobyła	kobila
košile	srajca
Letiště	Letališče
lžice	žlica
lahev	flaša
lednička	hladilnik

ledňáček	sladoled
lépe	lepo
miska	skleda
mapa	zemljevid
mlha	mégla
moucha	muha
moci něco udělat	morat
můžete to koupit	lahko kupite
Nashledanou	Nasvidenje
Nemocnice	Bolnica
nekuřte	nekaditi
nůžky	škarje
nůž	nož
není zač	ni za kaj
Otevřeno	Odprto
okurky	kumare
Prosím	Prosim
pokladna	blagajna
Pošta	Pošta
Proč?	Zakaj?
propiska	svinčnik
polévka	juha
rajče	paradajz
rýže	riž
Stůl	Miza
sklenička	kozarec
smeták	metla
svetr	polover
souprava	trenirka
světlo	luč
skleník	rastlinjak
sluha	hlapec
škeble	školjka
talíř	krožnik
tričko	majca
telátko	teliček
teplo	vročje
ucho	uho
uši	ušesa
uprostřed	sredi
Vlakový lístek	vozovnica
Vlevo	Levo
Vpravo	Desno
vidlička	vilica
včela	čebelica
veš	uš
Zaplatím, prosím	Račun, prosim
Zavřeno	Zaprto
zmije	kača
zimní boty	čevli
zatmění slunce	sončni mrk
Židle	Stol

Slovinsko - MÍSTOPIS

Piran: hezké přístavní rybářské starobylé městečko, které si můžete prohlédnout jak z lodi - z Protože jezdí vyhlídková loď - tak ze starého opevnění na kopci nad Piranem. Z vyhlídkové lodi uvidíte i starou, dnes mořem zatopenou cestu, po které jezdili staří Římané, a také jak se chovají ústřice. Piran leží na samém konci silnice na ostrém výběžku pevniny. Na kopci stojí kostel a pod ním sestupují k moři terasy starých domů nalepených na sebe. Úzké uličky nabízejí nepočítaně romantických zákoutí a také osvěžující chládek. V Piranu je klasická stará marina s jachtami a lodicemi všeho druhu a pobřežní hospody. Lidé se koupou a odpočívají na velikých kamenech na mořském břehu. Večer je zde krásně. Městečko na malém poloostrovku, od pevniny oddělené pevnými hradbami. Chladivé uzounké uličky. Kočky vyhřívající se na zápražích kamenných domů se středomořskými okenicemi. Směs kamenů, šňůr na prádlo, okenic, stínítek, kaváren, mopedů a zvuků klapajících bot osamělých chodců. Na nábřeží je Jedna hospoda vedle druhé. Nábřeží je zpevněno krásnými bílými balvany, na kterých posedávají skupinky lidí, zamilované dvojice i nezamilované jednice a vyhlížejí přes maják na špiče mysu směrem k dalekým břehům protější Itálie.

Koper: je velkým obchodním přístavem, průmyslové pobřežní město, 24 000 obyvatel a až do 19. století se nacházelo na ostrůvku. Pak ho Rakušané, kterým v té době patřil, spojili s pevninou sypanou hrází a mohlo se dále rozrůstat. Jeho historie je přeprstrá, vystřídali se na něm Řekové, Římané, patriarchové z Aquileie, dále občané Benátské republiky, Rakušané, Italové, Jugoslávci a nakonec si teď domorodci říkají Slovinci. Koper je hlavní slovinský přístav. Od Mercatoru u tržnice jsme se vydali po doporučené trase z plánu vyžádaného v turistických informacích. Gotický palác Almerigogna a románsko-gotický Percauz dom. Hezkými uličkami jsme pokračovali kolem Verci portálu stále okruhem ku středu – kostelu sv. Jakuba, špýcharu na obilí z r. 1392 až na Titovo náměstí. Tam je překrásný pretoriánský palác na půl gotický vlevo a na půl renesanční vpravo, přesto působící symetricky. Určitě stojí za to městská věž na náměstí, kde je vlez zadarmo, nádherný rozhled na blankytné moře i oblohu, střechy města, přístav v dále.

Isola a Portorož: přímořská turistická letoviska.

Lipica (E-14) - dodnes chovají pýchu Slovinska, známé bílé lipicány, pár kilometrů od moře směrem na sever. Za 1000 SIT Vám ukaží jak jsou ustájeni slavní Lipicáni.

Hrastovlje (F-16) - Kostelík z 15. století má uvnitř fresky danse macabre (tanec smrti) a je zvláštním příkladem středověké mystiky.

Tarvisio (Itálie, asi 30 km od hranic se Slovinskem).

Bovec: centrum Bovece (cca 1800 obyvatel, na okraji Triglavského národního parku v Julských alpách, vodní centrum od jara do podzimu a lyžařské centrum v zimních měsících). O blíbený Rafting na soči v této oblasti. Hospoda v Bovci dobré slovinské pivo Union a jointa a šli na večeri ke Starému Kováčovi (pizza 1400.-SIT, pivo 390.-SIT). Odtud vycházka k **vodopádu Virje (Slap Virje):** je vzdálen od Bovece asi hodinu a čtvrt cesty pěšky přes vesničku Pluzna (z centra Bovece směrem ke kostelíčku do prudkého kopce a po silnici pořád dál), je krásnej, ty jezírka nemaj chybu. Kousek od vodopádu je ještě pramen řeky a hydroelektrárna s nádrží, kde jsou vidět ryby. **Slap Boka:** pěšky od silnice kousek pod Bovcem, vysoký 100m. **Z Bovece Lanovkou na Kanin:** Lanovka nahoru jezdila po dvou hodinách od 8:00 do 16:00 hodin. My jsme jeli v 10:00. Cena zpáteční jízdenky byla kolem 2200- 2300 SIT asi 300Kč, ale stojí to za to. Nádherné scenérie.

Trenta: je malé městečko - nebo spíše vesnička táhnoucí se 10 km podél řeky Soči, Centrem je místo zvané Na Logu (622 m n. m.). Je zde také informační středisko Triglavského národního parku, obchod a muzeum. **K prameni Soči z Trenty:** Po 6 kilometrech únavné cesty po asfaltce jsme chvíli šplhali po skále pak „objevili“ díru v zemi s průzračnou zelenou vodou - no, a to bylo ono. V hospůdce u vodopádu jsme neodolali gulášku. Na cestě k Izviru soči je socha dr. Julia Kugyho. Cestou jsme viděli vápencové kaňony, jeskyni přímo u řeky Soči resp. tunel dlouhý asi 100m, visuté lávky přes řeku, šli jsme se podívat i do kaňonu na řece Mlynarice, tam se asi u 5m vodopádu vykoupali. Pak jsme se vydali přímo k prameni Soči, ke které se musí udělat od parkoviště asi 15min výstup po cestě a skalách. Soča vyvěrá ve skále, je to taková studna položená vysoko v horách a voda je neuvěřitelně průzračná.

Postojenská a Škocjanská jeskyně: nejkrásnější krápníkové jeskyně v Evropě. Slovinský jeskynní komplex mezi Postojnou a Škocjanem je druhým nejrozsáhlejším jeskynním komplexem na světě. A rovněž krásou se řadí k nejzajímavějším. Tvrdí zde, a není proč jim nevěřit, že slovo Kras a krasové jevy, používané v celém světě (anglicky i německy Karst), vzniklo právě z místního pojmenování těchto krás z vápníku.

Postojenská jama: Vstupné 2000 SIT, jezdí se uvnitř vláčkem a můžete tam vidět tzv. Človeška ribica (Macarát jeskynní). Což je velice zajímavý živočich, který má velmi zajímavý způsob života a žije údajně jen tady a ve Španělsku. Určitě stojí za vidění a pokud se vám 2000 SIT zdá moc, můžete ji vidět i v Jeskyni u pramene řeky Krky (izvir Krki) jen za 150 SIT. Postojnska jama je samozřejmě velké turistické centrum a návštěvníků tu jsou stovky. Řady stánků s pohledy a suvenýry, opět krásné WC a hlavně samotné vybavení jeskyně. Hned u vchodu se nasedne do vláčku a téměř horská, vlastně jeskynní dráha ukáže mnoho z krás jamy. Chvillemi má člověk i pocit, že se musí sklonit před nízkým stropem, ale vše je vypočítané. Teplota v jeskyni je 8 °C. Je možné si za

300,- SIT zapůjčit speciální kabát (vypadá jako z hvězdných válek). Prohlídka trvá 1,5H. V jeskyni se nesmí fotografovat, ale blesky Vás budou neustále oslňovat. Na konci dráhy, na nádraží si každý vybere ceduli se svým oblíbeným jazykem, ve kterém chce slyšet výklad. Na výběr je zde angličtina, němčina, italština i slovinština. Prošli jsme různá „podlaží“ jeskyně, přírodní jeskynní koncertní sál, kde se opravdu ve velkém hraje a hlavní zajímavostí tu je malý, čokovitý, zcela bílý tvoreček - Človeška Ribica (latinsky: Proteus Anguinus, anglicky: Human Fish, česky: Macerát Jeskynní) žijící ve zdejších jeskynních jezírkách. Jeho schopnosti jsou úžasné – dožívá se tu ve tmě 100 let, když náhodou neobědvá, nevádí mu to – vydrží bez potravy 4 roky! Prohlédnout jsme si je dokonale mohli v prosvětleném umělém stolním jezírku, ukazují se tu dva měsíce a pak je pustí a chytí jiné. Někomu se líbí, někomu ne. Ale jsou krásní. Jede se vláčkem do centra hory. Vláček jel rychle. Nestačíme ani ohýbat hlavy před stalaktity, natož se ještě dívat okolo. Hurá. Vystupujeme z vláčku a jdeme pěšky. Ponorná říčka Pivka si tu opravdu za těch pár milionů let pohrála. Je tu mnohem hezčí výzdoba, než ve Škocjanu a prostory nejsou o nic menší. Je to celé ale jen nejnámější z několika desítek zdejších jeskyní, které se tu prolétají podzemím. Symbolem jeskyně je stalagmit Diamant. Poslední prohlídka je v 18:00. Cestou vláčkem se kocháme nádhernou krápníkovou výzdobou Takové gigantické prostory se hned tak nevidí. V jednom takovém je tam i koncertní sál. U tohoto sálu zase nasedáme na vlak a jedeme zase jinudy ven.

Škocjanská jama: Ve škocjanské jeskyni jdete sice po svých, ale zato nádhrou nedotčenou, po okraji téměř 50-ti metrových kaňonů, mezi skvostnými stalagmity a dalšími vápencovými útvary. Škocjanské jeskyně jsou také domovem tajemného živočicha Proteus anguinus, kterému Slovinci říkají "človeška ribica". Tato ryba je zřejmě endemickým vývojovým článkem mezi rybou a vyššími obratlovci (má končetiny). Žije ve vodě v naprosté tmě, takže nemá žádný pigment a je bez barvy. Vzhledem neobvyklé přírodní zajímavosti byly Škocjanské jeskyně zařazeny mezi chráněné památky UNESCO. Poslední prohlídka 17.00. Cesta k: Jde se po silnici z Divače na Koper, přes dálnici a místní silničkou doleva. Kupujeme vstupenky a jdeme s průvodcem na malý výlet. Ke vstupu do jeskyně je to ještě asi 250 metrů pěšky, v údolí Globočak. Tenhle vchod do jeskyně je uměle proražen. Trochu chudá krápníková výzdoba, ale o to větší podzemní prostory. Jedinečnou atrakcí je ovšem průrva ponorné řeky Reka o výšce 80 až 100 metrů. Cesta prohlídky vede v horní části průrvy, jdeme i přes most. Sestupujeme jeskyni a kaňonem do propastí Velka a Mala dolina. Délka prohlídky je dva kilometry a asi jedna a půl hodiny. Vylézáme tudy, kudy Reka naopak s hukotem zalézá dolů pod zem, jedeme lanovčičkou nahoru k hospodě. Název první části jeskyně napovídá, jak působila: Eden – Ráj. Svažující se krápníková jeskyně je naprosto pohádková, nepodobná žádným jiným. V úžasu jsme ji procházeli, průvodkyně postupně rozsvěcela a zhasínala v jednotlivých částech, až jsme došli k největším krápníkům. Milimetr roste 10 – 15 let. Jak dlouho roste několikametrový krápník? A to nejmpozantnější nás teprve čekalo. Škocjanská jeskyně skrývá největší kaňon v Evropě, kde v hloubce 150 m pod mostíkem a cestami se v místy osvětlené tmě řítí a hučí ponorná řeka Notrajska reka. Ohromeni jsme nakonec došli až k jinému východu, od kterého jsme lanovkou vyjeli o 150 m výš. Z Divači je cesta ke Škocjanským jeskyním značená. Vede nejprve po asfaltce a pak zmizí v lesíku. Asi po třech kilometrech přicházíme nejprve k vyhlídkové plošině. Pod námi tak 70 metrů teče řeka Reka, která právě Škocjanske jame vyhlodala. Jak jsme se později dověděli, tato řeka teče na povrchu ve Slovinsku jen 1,5 kilometru. Zbytek teče podzemím až do Itálie, kde tato řeka již pod jiným názvem teče také z valné části podzemím a pak jen malou částí po povrchu a šup a je v moři. Lístek stál 1100 SIT. Škocjanske jeskyně nemají tak bohatou krápníkovou výzdobu, ale jsou tam ke shlédnutí gigantické prostory, které vyhloubila říčka Reka. Prohlídka byla opět v němčině i angličtině. Za 1,5 hodiny jsme venku, a z propadu se vyvážíme výtahem. Je možnost jít i po schodech.

Martuljek - vodopád.

Lublaň: Hlavní město Slovinska je trochu jako každé takové významné město plné nějakých těch bank a moderních business center, ale Lublaň si zachovala také svou atmosféru malých křivolakých uliček, hospůdek a kavárniček, tichých nábřeží a parků, lázeňskou a studentskou atmosféru. Neopakovatelným zážitkem může být také cesta po památkách, které po sobě zanechal nejvýznamnější slovinský architekt Josip Plečnik (stavěl také pražský Hrad)- Národní univerzitní knihovna (NUK), Tromostovje, úpravy Hradu, Križanke, park Tivoli, pojišťovna (naproti nádraží). Lublaňská katedrála sv. Mikuláše stála snad už někdy ve 13. století, současná barokní úprava je z let 1701-08. Vykopávky na lublaňském hradu prokázaly, že zde byla opevněná hradba už v dobách Keltů a Ilyrů, i Římané tu měli svou vojenskou posádku. Dnešní podoba pochází z úprav po zemětřesení r. 1511 spolu s dalšími renovacemi v 17. století. Protějškem lublaňského hradu je Tivolski grad, původně sídlo jezuitů postavené na počátku 17. století. Po zrušení tohoto řádu byl rezidencí lublaňského biskupa, v polovině 19. století zde sídlil maršál Radetzky, za něhož získal hrad Tivoli také svou efektivní podobu. První stavba městské radnice (Rotovž) pochází z doby kolem 1484 a byla znovu přestavěna architektem Gregorem Mačkem r. 1718. Před budovou radnice stojí jeden z charakteristických monumentů Lublaně, Robbova fontána z r. 1751 symbolizující tři kraňské řeky - Sávu, Krku a Ljubljanici. Jednou z výrazných dominant moderní Lublaně je také "Mrakodrap" neboli Nebotičnik. Jde o první výškovou budovu v Lublani postavenou v r. 1933 jako odezva na výzvu moderní americké architektury. Lublaň leží v kotlině mezi Krasem a Alpami v 298 metrech nadmořské výšky. Žije tu 323000 obyvatel. Má středoevropské klima. Mezi hradním vrchem a Rožnikem protéká Lublaní řeka Lublanice (říkává se jí také řeka sedmi jmen, neboť horní část jejího toku tvoří ponorné krasové řeky a

každá část tekoucí po povrchu se také jinak jmenuje). Pramení v krasové oblasti a 10 km severovýchodně od města se vlévá do Sávy. Dnešní podobu nábřeží řeky dal proslulý architekt Josip Plečnik - vytvořil nábřeží s alejemi stromů, obnovil a postavil několik mostů: od Trnovského přes Ševcovský až po ústřední Tromostovje. Podle legendy založil město řecký princ Iásón s Argonauty, kteří utkali před králem Aitem, jemuž ukradli zlaté rouno, přepluli Černé moře, z něj do Dunaje, pak do Sávy a nakonec do Lublanice. Tady někde se utkal Iásón se strašlivou obludou, kterou zabil. Ta se stala v podobě draka symbolem Lublaně a součástí jejího erbu. Archeologové datují první obyvatele lublaňských mokřadů (barje) do doby před 5000 lety. Již tehdy žili v tomto kraji obyvatelé budující mosty přes bažiny. Po nich přišli Ilyrové, někdy ve 3. století př. Kr. přišli Keltové. Víc stop po sobě zanechali Římané, kteří se do oblasti dostali zhruba 50 let př. Kr. a na jihovýchodu dnešní Lublaně vystavěli město Emona. Emona měla 5-6 tis. obyvatel, většinou obchodníků a řemeslníků, částečně též státních úředníků a vojenských veteránů. Kolem města vznikly hradby místy až 4 metry široké a 8 metrů vysoké. Díky své strategické poloze sehrálo město důležitou roli v řadě válečných střetů. Po zániku západořímské říše zanikla také Emona. V rozvalině ji obrátili Hunové v čele s Atilou. Na konci 6. století přicházejí do těchto krajů Slované a na úpatí dnešního Hradního vrchu založili své osídlení. První písemná zmínka o Lublani pochází z roku 1144, kdy je v zápise uvedeno jméno Laibach, o dvě léta později 1146 pak i slovinský zápis jména Luwigana. Původ jména Lublaň dodnes není úplně přesvědčivě vysvětlen. Jedna z hypotéz uvádí, že šlo původně o název místního božstva Laburus, jiní uvádějí latinský původ jména "aluviana", což poukazuje na záplavy řeky. Vývoj města výrazně pokročil ve 13. století, kdy se Lublaň stává hlavním městem Kraně. Na hradě se kovaly mince, zřejmě již od 12. století kostel sv. Jakuba, byla střediskem obchodu. Roku 1335 přišla Lublaň s celou Kraní Habsburkům. V jejich držení zůstala až na krátké období Ilyrských provincií do konce první světové války. Po zemětřesení roku 1511 dostává město renesanční podobu. Bylo ostaveno řada zděných domů, město mělo kolem 5000 obyvatel, kolem 70% Slovinců. Tehdy přichází do města protestantismus, působil zde Primož Trubar, právě tehdy dostává Lublaň první střední školu, veřejnou knihovnu a tiskárnu. V 17. století získává Lublaň díky cizím umělcům barokní podobu. Z nejvýznamnějších je působení Francesca Robby, který postavil před radnicí mohutnou kašnu se symboly tří kraňských řek. Rozvíjel se ale také život kulturní, byla založena Academia operosorum, 1701 Academia philharmonicorum, jejími členy byli např. Beethoven, Haydn, Brahms či Paganini, v letech 1881-2 s nimi spolupracoval jako dirigent Gustav Mahler. Během napoleonských válek se Lublaň stává hlavním městem tzv. Ilyrských provincií. Slovinci uvítali Francouze s nadšením, neboť přinášeli řadu zásadních demokratizačních opatření. Slovinština se v té době dostává také do škol a úřadů, Lublaň získala také první vysokou školu. Nejvýznamnější událostí mezinárodního významu se pak stalo zasedání kongresu Svaté Aliance roku 1921 v Lublani. Kongresu se účastnila řada hlav států, mj. rakouský císař i ruský car. Dodnes se jedno z náměstí v Lublani jmenuje právě Kongresový trh. Roku 1849 přijel do Lublaně první vlak z Vídně, o osm let později bylo dokončeno také železniční spojení s Terstem. V roce 1895 zasáhlo Lublaň velké zemětřesení, za nějž bylo porušeno řada domů a byla nutná rozsáhlá obnova. Vzniká tak v centru řada krásných secesních budov. Po připojení Slovinců ke společnému Království SHS vzniká ve městě řada zásadních institucí: Univerzita 1919, Národní galerie 1918, Akademie věd a umění 1938. V době mezi oběma válkami formovalu podobu Lublaně architekt Josip Plečnik. Docílil úžasně harmonie mezi původní barokní a gotickou podobou, secesní tvář a moderním výrazem. Ljubljana se se svými 276.000 obyvateli stala 25. června 1991 hlavním městem 2 milionového slovinského národa. Leží přibližně ve středu Slovinska ve výšce 298 metrů nad mořem. Má středoevropské klima s vlivy teplého Jaderského moře a chladných alpských masívů. Městem protéká řeka Ljubljanica, která se následně vlévá do Sávy. Díky malému počtu obyvatel a snad i nedávné válce na Balkáně není doposud přehnaně navštěvována masami turistů. Hlavně historický střed se vyznačuje duchem spíše lázeňským a jen málo připomíná atmosféru hlavního města. Do architektury se v 1. polovině 20. století nesmazatelně zapsal místní rodák Jože Plečnik. Jeho návrhy na březích Ljubljanice stojí za to spatřit. Z mnoha staveb lze zmínit např. trh s kolonádou či, přímo v centru situované, Trojměstí (1929 - 1930), kdy řeku Ljubljanici překonávají v různých úhlech hned 3 mosty vedle sebe. Z ostatních pamětihodností je třeba připomenout katedrálu z 18. století, nádherný Františkánský kostel z let 1646 - 1660 nebo pouhých 10 minut z centra vzdálený hrad, z nějž je nádherný výhled nejen na město, ale i na vzdálené vrcholy hor. Ljubljana: Zatímco celá země má pouhé dva miliony obyvatel, tak v jednom z nejmenších hlavních měst v Evropě žije pouhých 240000 obyvatel. Prohlédneme Zmajski most s draky na sloupech. Drak je symbol tohoto města. Zjišťujeme, že Ljubljanski Grad je opravdu vysoko. Na vyhlídkovou věž se platí 150 SIT. Hrad je vlastně nově postaven na zřícenině. Samozřejmě Josipem Plečnikem, který tady ve městě postavil skoro vše podstatné. Ale stavěl také například Pražský hrad a kostel na Náměstí Jiřího z Poděbrad, poněvadž byl dobrým přítelem Masaryka. Výstava právě těchto staveb tu na hradě probíhá. Stoupáme na hradní věž a vyhlížíme. Odpoledne se brouzdáme městem a poprvé okoušíme místní, v celé zemi unifikovanou zmrzlinu, která je skvělá.

Prešerenovo náměstí: Náměstí dostalo jméno po nejvýznamnějším slovinském básníku romantismu Fracetu Prešerenovi (1800-1849). Jeho pomník na náměstí byl odhalen 1905 a je dílem architekta M. Fabianiho a sochaře Ivana Zajce. Náměstí dominuje po italském stylu zdobená fasáda kostela františkánů, postaveného mezi lety 1646-1660. Ústřední oltář postavil Francesco Robba r. 1736. Další charakteristické stavby náměstí jsou secesní domy "Ura" a "Centromerkur". Tromostovje, unikátní lublaňská stavba, je postavená na základech

starého kamenného Špitálského mostu z r. 1842, roku 1931 ho Plečnik doplnil o další dva menší mosty, které dnes otevírají cestu do starého města.

Stolnica: Na místě dnešního chrámu stával už ve 12. století románský kostel sv. Mikuláše. Dnešní stavba pochází z let 1701-1708, je postavena podle návrhů benáťčana Andrea Pozzy a je zdobena freskami Giulia Quaglia. Na východní fasádě najdete gotickou Pietu z poloviny 15. století.

Vodnikovo náměstí: Postaveno bylo po zemětřesení roku 1895. Jméno dostal po slovinském literátu Valentinu Vodnikovi z přelomu 18/19. Století. Od náměstí směrem k Tromostoví stojí skvělé Plečnikovy tržnice, postavené v kolonádním stylu.

Tip: Nevíte-li, co s volným časem v Ljubljani nebo i ve Slovinsku, stačí navštívit informační centrum na železničním nádraží, kde vám bude poskytnuto zdarma množství materiálů nejen o hlavním městě. Kdo potřebuje vyřídit nutně e-mailovou poštu, v podchodu na vlakovém nádraží je do 15 min. Internet zdarma!

Bled: Nádherné horské pleso na kraji Triglavského národního parku na severozápadě Slovinska v nadmořské výšce 501 m. Uprostřed nevelké vodní plochy je malý ostrov s kostelem ze 17. století. U Bledu se nachází také nejstarší a jedno z nejkrásnějších golfových hřišť z r. 1938. Tohle 18-ti a 9-ti jamkové hřiště je zasazeno do překrásné horami obléhé krajiny. I když okolní horské masívy nejsou v bezprostřední blízkosti jezera, vytvářejí nádhernou scenérii. I sám bývalý vůdce Tito si tu postavil jednu ze svých honosných vil. Za slunečných letních dní se můžete téměř na všech místech vrhnout do osvěžující vody jezera, rybařit nebo podniknout krátký výlet na ostrov loďkou zvanou Pletna, jež je velmi podobná benátským gondolám. Uprostřed Bledského jezera stojí kostel na ostrově. Na skále nad jezerem stojí hrad. pizzerie ve městě. Pizza nás i s pivem stála do 1300 SIT. Je to lázeňské město ležící na východní straně Bledského jezera pod svahy Pokljuky (501 m), chráněné od severu Karavankami a od západu Julskými Alpami. Jezero je ledovcového původu, 2,5 km dlouhé, 1 km široké a 45 m hluboké. Voda v jezeře je oteplována termálními prameny a přes léto mívá teplotu okolo 24°C. Na skalnatém ostrohu ve výšce 140 m nad hladinou jezera se tyčí Bledský hrad (Blejski grad), kdysi sídlo biskupů z Brixenu. Uprostřed jezera je nepřehlédnutelný ostrůvek s kostelíkem Nanebevzetí Panny Marie ze 17. století.

Škofja Loka: Bývalo sídlem biskupa s pěkným centrem a hradem. Je to historické zachovalé město z 15. století tvarem trochu podobné Českému Krumlovu. Na návrší stojí Loški Grad, kde je muzeum zdejšího života. Od řemesel po partyzány. V podhradí jsou schodovitě pod sebou dva trhy obklopené středověkými arkádovými dvory. Město má zvláštnost ve svém erb. Je tu namalována jakási osoba tmavší pleti a koluje několik legend, kde se ve znaku vzala.

Idrija: Je to maličké horní městečko, kde se kdysi těžila rtuť. Dnes jsou zásoby již vytěženy, ale najdete tu muzeum dolování a dokonce přístupnou středověkou štolu. Nedaleko Idrije se rovněž před několika lety odehrál epochální objev. V jedné jeskyni s pravěkým osídlením našli archeologové zvláštním způsobem upravenou kost. Když zkoumali, k čemu mohla sloužit, zjistili, že se na to dá hrát. Objevili tak nejstarší známý hudební nástroj. Má stáří 40.000 let. Celý kraj je známý svými domácími dělanými "čipkami" (krajky), rovněž k nahlédnutí v muzeu.

Kropa: (H8) V jedné ze zdejších lidových staveb najdete muzeum kovářství, které tento kraj živilo dlouhá staletí. V místní prodejně si můžete koupit něco z ručně kovaných výrobků.

Maribor: druhé největší město Slovinska (150 000 obyvatel). Sídli zde také druhá slovinská univerzita. Je centrem vinařské oblasti. Řada malebných míst se nabízí cestou podél řek Drávy a Mury.

Ptuj: Patří mezi nejkrásnější města celé země. Hrad nad městem má své prvopočátky už v době římské. Celý středověk stál Ptuj na křižovatce obchodních cest, což napomáhalo jeho velkému rozvoji. V městském centru dodnes stojí dominikánský a minoritský klášter. Dodnes se tu udržuje tradice lidových masopustních masek - **kurentů**. Bohatá vinařská oblast.

Klášteř Stična: (M12) Cisterciácký klášter s obrovským významem pro slovinskou historii a středověkou vzdělanost. Byl založen r. 1135, dochoval se tu nejstarší a nejrozsáhlejší soubor latinských rukopisů na slovinském území.

Rezije: (Iatlie) Jde o uzavřené horské údolí, jemuž dominuje hřbet Kaninu. Leží tu cca 4 větší obce (centrem je Stolizza-Solbica). Vzhledem k odlehlosti kraje dochoval se tu zcela nezvyklý folklór a také jazyk Rezijců je hodně archaický. Ještě v minulém století se tu používal aorist (jednoduchý minulý čas, v češtině vymizel už ve 14. století).

Řeka Krka: Protéká krásnou krajinou, ale na koupání je alespoň ze začátku hodně studená. Dál od pramene je zase údajně špinavá. Tato řeka teče na jižní hranici Slovinska s Chorvatskem.

Řeka Kolpa: Je opravdu velmi čistá a teplá a ke koupání ideální. Je na ní i několik kempů např. ve Vinici, Adlešiči nebo v Metlice (zaplatíte okolo 700 SIT za osobu).

Bohinjské jezero: Bohinjské jezero 523m n. m. je největší vnitrozemskou přírodní vodní plochou Slovinska. Jeho velikost však není ohromující, o čemž vypovídá fakt, že jej lze obejít za přibližně 2 hodiny. I když není příliš rozlehlé, je zasazeno na úbočí Julských Alp, což vytváří jeho charakteristický ráz. Nádherně čistá voda je ideálním osvěžením za horkých letních dnů. Můžete si vypůjčit kanoe či šlapací loďku. Jezero je napájeno až neuvěřitelně průzračnou, v některých místech domodra v jiných naopak dozelena zbarvenou řekou Savicí. Jezero je ledovcového původu, v létě dosahuje jeho voda teploty pouhých 15°C. Jezero je dlouhé 4,5 km, široké 1 km a

hluboké až 45 m. Celková plocha jezera je 3,18 km². Proláklina jezera vznikla působením Bohinjského ledovce, který se zde nacházel v dávných dobách.

Přímo z vody je výhled na nejvyšší horu Slovinska - Triglav (2864 m.n.m.). **Výlet** z vesnice Stara Fužina v údolí Mostnice. Mostnice je řeka, která pramení pod Triglavem velmi připomíná šumavskou Vydru. Jen na rozdíl od Vydry je zde koryto vápencové. Voda v korytě vymlela četné hrnce a vytvořila erozní mlýny. Průzračně ledová voda klesá do údolí četnými vodopády a kaskádami. Stoupáme údolím nahoru až k chatě "Koča bohinjskih prvoborcev Na Vojach". Zde panák **Borovnice**. Jdeme zpět: znovu zastavujeme u překrásné tůně. V tůni je malý vápencový můstek, který připomíná hlavu slona. Podle toho je také pojmenován "Slonček" - sloník, slůně. **Tip na jednodenní výlet:** Ráno vyrazíte z kempu Zlatorog na západ směrem k prameni řeky Savice. Asi po 45 minutách dorazíte k úžasnému vodopádu Savica. Přijdete-li k němu z levé strany, zaplatíte za prohlídku 300 SIT (50 Kč). Z opačné strany se neplatí nic, ovšem výhled není asi zdaleka tak fascinující. Z vlastní zkušenosti mohu říct, že peněz za lístek jsem nelitoval. Vodopád nelze překonat, proto se musíte asi 1 km opět vrátit na stezku k Črnemu jezeru. Tratě nejsou značeny tak pečlivě, jako v Česku, proto si dejte pozor, ať neskončíte v některém z mnoha srázů. Úsek od vodopádu k jezeru je nejstrmější částí pochodu. Budete se prodírat lesem a skálami, občas zřejmě využijete i železných úchytek nebo řetězů a budete-li mít štěstí jako já, spatříte kamzíky. Črne jezero je idelální místem pro krátký odpočinek. Po chvíli se vydáte doprava na Planinu Viševnik. Tento úsek je charakterizován výhledy na okolní skály, jámy a nádhernou zeleň. Přibližně po hodině vylezete z lesa a před očima se vám doslova rozprostře nádherná alpská louka na Planině Viševnik. Objevíte zde starou dřevěnou chatku, ve které si můžete zakoupit pití. Z Planiny Viševnik je to již co by kamenem dohodil na nejvyšší bod tury, vrchol Pršivec ve výšce 1.761 m. Za pěkného počasí z něj nespatříte pouze Bohinjské jezero, ale i okolní hory s nejvyšším slovinským vrcholem Triglavem (2.864 m). Z Pršivce již půjdete pouze z kopce směrem na Starou Fužinu. V prvních fázích sestupu se vám naskytne několik úžasných výhledů do údolí směrem k Bohinjskému jezeru. Asi za hodinu minete restauraci Vogar a za dalších 60 minut vstoupíte do vesnice Stará Fužina, jež je situována u východního břehu Bohinjského jezera. **Roklina Vintgar:** Roklina Vintgar je jedna z nejpoblárnějších přírodních oblastí ve Slovinsku. Nachází se 3,5 km od Bledu na severozápadě země. A co zde naleznete? Nádhernou zelenou řeku Radovnu zařezanou do skalisek. Roklina byla objevena Jakobem Žumerem v r. 1891 a již o dva roky později otevřena s úzkými cestičkami a dřevěnými mostíky pro veřejnost. Dřevěné stezky setrvaly až do dob dnešních, takže při chůzi skrz 1,6 km dlouhý úsek se budete cítit téměř jako v panenské přírodě. Klasické železné konstrukce by určitě tomuto přírodnímu skvostu ublížily. Vchody do rokliny jsou dva, a sice od vesnice Spodnje Gorje a Zasip. Vstupné 300 SIT. Doba prohlídky záleží na rychlosti, s jakou budete podlé Radovny procházet. Zaručuji, že půjdete co nejpomaleji, abyste mohli vnímat doslova každý kousek tohoto uklidňujícího kouta. Dá se říct, že nejobvyklejší čas strávený v roklině, kde i sluneční paprsky mají problém zasáhnout, se pohybuje v rozmezí 1 - 2 hodin. Je to vlastně řeka mezi skalami nad kterou jsou postaveny dřevěné lávky a vy po nich jdete nějaké tři kilometry, kde řeka končí vodopádem, ale díky vodní elektrárně, která odebírá dost vody, skrz něj moc vody neteče. Cestou můžete vidět ryby v nádherně průzračné řece, starý most přes který zrovna v době našeho průchodu přejižděla historická parní lokomotiva. platí se pouze do 19:00! Roklina byla ve večerním šeru svými bílými přejímy, tmavými hlubinami i padajícími kameny hrozcími (ty zachytávala ochranná pletiva) stěnami nádherná a působivá. Kochající a vnímající místní ponurou náladu jsme pomalu procházeli přes mostíky a dřevěné stezky upevněné na stěnách, pod železničním tunelem, až jsme nakonec dospěli na druhou stranu. Tam už se samozřejmě přestalo vybírat. Ale stálo to za to. K soutěsce z Bledu přes vesnice Grimšičice a Podhom.

Rakov-Škocjan: Grahovo a tím jsme vstoupili do Cerkniškého polje - rozlehlé krasové pánve, jež je odvodňovaná několika ponornými toky na jejím jihozápadě. Ty v době tání sněhu nestačí pojmout množství vody a velká část polje se zaplaví a promění v Cerkniško jezero. Na dně je ovšem ještě něco jako výpusť ve spodku vany, totiž další (periodické) propadání, které je neobvykle lemováno bahnitým dnem jezera. Z místa s informačními tabulemi u silnice, kousek za osadou Dolenje Jezero, ležící v jeho středu jsme se pěšky vydali na obhlídku soustavy oněch ponorů a propadání a také jezera za nimi, nyní v rozsahu zlomku jarní plochy. Jezerem protéká říčka Stržen. celé jezero se dá obejít. Voda z Cerkniškého polje mizí do podzemí několika propadáními na úpatí jednoho z hřebenu pohoří Kras - Javorniki. V zarovnanější části Javorniků je ovšem kaňon, kterým prochází voda z Cerkniškého jezera, zde už jako říčka Rak. Dno údolí pokrývají kosené louky. I zde však na jaře dochází k vzestupu hladiny a vše se ocitá pod vodou. Po několika kilometrech údolí slepě končí v místech propadání Raku. Napřed řeka podtéká skalní most, pár desítek metrů teče na dně propasti a pak už definitivně mizí v dalším propadání. Tento přírodní výtvar se jmenuje **Velký naravní most**. Naopak, **Mali naravní most** je systém dvou propastí, respektive propasti rozdělené skalním mostem, na dně které protéká Rak, v lesích, ještě kousek před začátkem již zmiňovaného údolí. Dolů do propastí se dá sestoupit a je možné projít pod skalním mostem. Celou oblast, označovanou obecným pojmenováním Rakov Škocjan, prochází makadamová silnice s naučnou stezkou a u každého přírodního výtvaru je malinké parkoviště a informační panel. **Rakov - Škocjan**, což je krasový areál s naučnou stezkou v nivě řeky Rak. Zde sestupujeme k Zelške jame, horizontální jeskyni, která začíná propastí pod "**malým naravním mostem**" - malým přírodním mostem. Zapínáme čelovky a poprvé zkoumáme skutečné krasové podzemí. Dole je příjemný chládek, v portálu jeskyně je podzemní jezero s

průzračnou vodou. Vysoko nahoře vidíme skrz pukliny hranu propasti. Po prohlídce jeskyně se vracíme na cestu a míříme nivou Raku k "**Velkemu naravnemu mostu**". Útvar připomíná obří bránu, která je zbytkem stropu prastaré jeskyně. Na jejím dně tekla kdysi podzemní řeka Rak. Dnes se jedná o široce otevřené údolíčko. Řeka je zcela vyschlá, na dně koryta leží lečjaké organické i arteficiální zbytky. Kudy tam: Od nádraží v Rakeku jsme pěšky po značce zamířili k přírodním úkazům Velki a Mali naravni most, což jsou zbytky jeskyně, které se kdysi zřítily. Láďa kdesi vyčetl, že značení se tu za polem ztrácí, a tak nás tato skutečnost nepřekvapila. Metodou přímá cesta je nejkratší jsme proráželi lesní porosty po zbytkách pěšin k železniční trati a za ní se napojili na spolehlivou, už značenou cestu. Brzy se pod námi objevily prolákliny, polosuchá řečiště a jeskynní útvary. Mali naravni most byl celkem pěkný zvláštní skalní útvar. Pokračovali jsme dále po naučné stezce, až k zastávce u Izviru Raka. Od zastávky naučné stezky toho však moc vidět není, ale Láďa s Romčou prozkoumali menší vchod do jakéhosi skalního tunelu, který vyústil v malé okénko, odkud se na říčku Rak, vyvěrající pod mohutnou skálou, otevřel mnohem lepší pohled. Velki naravni most byl na druhé straně naučné stezky. Tak jsme bohužel minuli některé izviry (prameny) a jiné znamenitosti. Velki naravni most se nám nejprve nedařilo najít. Je tam nějak podivně ocedulkován. Nakonec jsme sešli na louku, ze které byl krásně vidět. Oproti Malému mostu nás už tolik nenadchl, stejně jako polosuché hnilobně zarostlé koryto řeky Rak, která o kus dál vtékala do podzemní říše.

Sněžník: část pohorí Gorski Kotar, které se dále na jih do Chorvatska. Vrchol Snežniku leží jen zhruba tři kilometry od chorvatské hranice a je odtud krásně vidět jak 24 kilometrů vzdálený Risnjak a chorvatský Snježnik, tak i Bjelolasica ve Velké Kapele. Jižně je pak krom moře a ostrovů vidět Učka s Čičarijí - pohorí v severní části Istrijského poloostrova. Na samém vrcholu Snežniku je kovová kruhová deska se zakreslenými směry i vzdálenosti jednotlivých vrcholů, takže jejich identifikace v panoramatu je snadná.

Sedlo Vršič: Serpentina byla pěkně číslována od padesátky dolů. Naštěstí to nahoře končilo pětadvacítkou, protože číslování začínalo na druhé straně dole pod sedlem. Je to dost prudký kopec, kde se chvílemi kolo stává na zadní. Vršič je vysoký 1611 m.n.m., když jej přejíždíte tak každá serpentina je očíslována, nahoru jich je 25 a dolu taky. Na sedle se nachází parkoviště, přenosná WC a několik chat. Od Kranjské hory v nekerem místě stoupání až 18%. parkovné na Vršicu činí směšných 100 Kč na celých pět dní.

Mangart: Nejtěžší cyklistická etapa začínala u pevnosti Kluže a vedla furt do kopce až na Mangrtsko sedlo. Jediné, co bylo na tom stoupání pěkně byla vcelku slušná asfaltka skoro až nahoru. Nakonec se to ale oplátilo. Nahoře se nám otevřel pohled na italskou i slovinskou stranu velehor. Pěšky se dalo navíc vylézt ještě výš.

Údolí Planice: (Julské Alpy) Jsou zde skokanské můstky, koná se zde světový pohár ve skocích na lyžích.

Jesenice: hraniční, nejvyš položené slovinské město (20 000 obyv.) s velkými železárnami, nacházející se za Karavanským tunelem, 62 km severně od Ljublaně. Je to město typu „silnicovka“, táhnoucí se 6 km podél řeky Sávy Dolinky. V Jesenicích končí trať, dále směrem Kranjská Gora a Rateč lze pokračovat jen autobusem.

Mojstrana - info-centrum, "vstupní brána" do Triglavského národního parku.

Údolí Vrata – dolina je dlouhá deset kilometrů, stále se cestou dovnitř zužuje a skalní stěny se zvyšují a zvyšují až na konci už dolina nemá kam pokračovat, protože jí stojí v cestě monumentální severní stěna Triglavu. Kolmá skála vysoká skoro dva tisíce metrů. **Slap Peričnik** – Z výšky 52 metrů padá voda do malého jezírka. Dokonce se dá jít i pod převis a dostat se tak vodopádu za záda. Všude to cáká a kde to necáká, je alespoň vzduch nasycen vodní párou. Vodopád Peričnik, nejvyšší vodopád Julských alp. I když prvenství si drží jen o metr před Slapem Savici u Bohinjského jezera. **Aljažev dom** – 12km z Mojstrany.

Štanjel – (E13) středověké městečko.

Triglav: starý slovanský bůh s třemi hlavami, které symbolizovaly tři sféry jeho vlády – nebe, peklo a zemi. Uctívali ho pobaltské slovanské kmeny. Dnes je to nejnavštěvovanější hora Julských Alp, což absolutně nesníží zážitek z jeho dobytí, které není zas tak jednoduché. **Predjamski Grad:** obdivovali jsme starou lípu, uvnitř zcela dutou a opálenou (sloužila jako krematorium pro pána hradu Erazima, nebo snad ji zasadila jeho dívka po jeho smrti?), koupili lístky hrad + jeskyně a vyfasovali české letáky pro samostatnou prohlídku. Hrad je postavený ve 123 m vysoké dutině převislé skály nad krasovým ponorem potoka Lokve. Za hradem je ve skále jeskynní komplex s 13 km chodeb. Sem tam jsou okrášleny krápníky. Jsme dostali velké baterky, neboť jeskyně nemá funkční osvětlení. Začali jsme v jeskyni 25 m pod hradem a ze skály vylezli 25 m nad hradem! Stropy jeskyně byly plně netopyřů. Tento hrad se nenachází na kopci, což některé hrady dělají, ale má jinou specialitu. Nachází se totiž vlepen do skály před vchod do veliké jeskyně. Důmyslné. Hrad vlastnil ve 13. století jistý místní šlechtic Erasmus Predjamský, který se vzbouřil proti politice krále a opevnil se ve svém hradě. dlouhé měsíce a roky ho obléhaly královny hordy a snažily se ho vyhladovět. To ovšem netušily, že jeskyně za hradem má různé tajné východy v desítky kilometrů vzdáleném slunném a úrodném Vipavsku, odkud putovaly do hradu nejvybranější lahůdky. Erasmusovi zbrojnoši spouštěli svým obláhatelům dolů přímo k nosu pečená selátka a bombardovali je sudy s medem, aby ukázali, jak je to s tím jejich hladověním. Nakonec, ale Erasmus udělal osudnou chybu, když si zažehl svíčku v hlásce na dostřel nepřátelských kulí a byl sestřelen. Dostávám česky psaného průvodce. Hrad má šest pater a je úplně nově zastřešen. **Tip na cestu:** 12 km po značené cestě, Predjamsky grad - Bukovje – Podkraj - Vipava. Hrad je umístěn pod skalním převisem a ještě kus v jakési jeskyni. Prohlídka je bez průvodce, můžete kam chcete. Hrad si nechal postavit rytíř Erasmus, který se znelíbil svému pánu Fridrichu III. Ten ho tu i

se svými patolízali obléhal rok a jeden den. Erasmus jim se svými druhy házel dolů kusy pečených volů a čerstvé třešně. Pro zásoby si totiž chodil do daleké Vipavi jeskynním systémem chodeb. Ale po tom jednom roku a jednom dni zahynul strašlivou smrtí. Někdo ho zradil, a ukázal obláhatelům, když šel Erasmus na hradní záchod. A obláhatelé ho bohužel nenechali potřebu dokonat a hradní bidet sestřelili i s ním kamennou koulí. Další co nás při prohlídce zaujalo, byla jáma protesaná do jedné jeskyně. Tato jáma vedla z kuchyně do chlévu pro koně a podle průvodce sloužila pro rychlý přechod od stolu do sedla koně a pak rovnou pryč do lesů. Ovšem chudák kůň, na kterém by zbrojnoš přistál a chudák i zbrojnoš. Ta jáma byla tak 10 metrů hluboká. To by ten kůň musel být po dopadu zbrojnoše vejpůl a zbrojnoš by musel mít pěkně naražený kulky. Prohlídka haradu cca 1H, restaurace pod gradem, dáváme Čevapčiči s bramborem a pivko dohromady za 1200 SIT. Vstupné do hradu stojí 900 SIT. Interiér hradu je nádherný. Je zde expozice připomínající tehdejší život jeho obyvatel. Nechybí ani hladomorna s visícím trestancem.

Vipava (F13) - vinařské městečko. U skal ve městě vyvěrá několika tzv. "izvirů" řeka Vipava. Řeka prostě vznikne spojením několika proudů vytékajících ze skály. stoupám v potu tváře na zříceninu Vipavského hradu. Je celá obrostlá břechťanem a je tu spousta křoví, takže dolů do údolí není skoro nic vidět. široké údolí vipavského kraje slunce, vína a třešně.

Ajdovščina – (F12) Zbytky středověkých hradeb a zase jeden "izvir".

Most na Soči - Sbíhají se tu tři řeky. Soča, Baška Grapa a Idrijca a v soutoku vytvářejí malé jezírko. Most v Mostu je nic moc. Na náměstí, kde registruju šipku "rozhledna točka". Nedá mi to a lezu nahoru, kolem kostela. Na vyhlídce je pěkně. Přehlédnu celé jezero a v zádech mám idylický hřbitov.

Kamniško - Savinjské Alpy: Seeburgsattel - Jezersko. Zde přejíždíme rakousko - slovinské hranice. sjíždíme dolů k vyschlému Planšarskému jezeru. Cestou obdivujeme nádherné vápencové štíty Kamniško - Savinjských Alp. horské středisko Jezersko, Planšarské jezero, výstup na Kranjskou koču (Koču na Ledinach) (1700 m.n.m) Chata je maličká a dvoupatrová. Z terasy je nádherný výhled zpět do doliny, ale také vzhůru k sedlům a štítům, dále stoupaním na Jezersko sedlo. odcházíme dále do Savinjského sedla a sestupuje do Mrzleho dolu a dále směr Logarská dolina – kemp. Směřujeme nyní přímo do Kamniška sedla, přes které přejdeme do Kamniški doliny. Přicházíme na Koču v Kamniškom sedle (1884 m.n.m.). Následuje sestup do Kamniški doliny. po nekonečném sestupu přicházíme k Domu v Kamniški Bistrici. Je to pěkná restaurace se zahradou poblíž Izviru (vývěru) řeky Kamniška Bistrica. Vývěr tvoří malé průzračné jezero s teplotou vody kolem 6 st. C. Z vývěru se dá pít, ale na koupání to moc není. Vývěry jsou krasová specialita. V krasu je vápenc plný puklin a podzemních prostor, do kterých se stahuje veškerá voda, která do hor dopadne. Tu svádí podzemní cesty až dolů do podhůří, kde z ničeho nic začíná už docela široká řeka. Původně jsme chtěli pokračovat až k vodopádu Orglica. Jedeme po silnici asi kilometr po proudu řeky, abychom si prohlédli úžasný asi 30 m hluboký kaňon. Je to ostrá průrva, kde na dně hučí řeka. Dolů by se dalo jen slanit. Dále pokračujeme do Kamniku, malebného podhorského města, Z vyhlídky u Maleho Gradu v Kamniku pozorujeme včerejší cestu. Hrádek a kaple stojí na vápencovém monolitu.

Vrhnika (H11). Nedaleko města najdete také bývalý cisterciácký klášter Bistra, nyní Národní technické muzeum. Vodní hrad Bistra, který stojí na krasových vývěrech. krásná zahrada a okolní vývěry. U zámku je nádherný zrekonstruovaný hamr. Vracíme se zpět do města Vrhnika

Laze (H12)- kemp, jsou vesnička ležící na Planinském polji. Polje je krasové plató zhusta zaplavované vodou.

Planinska jama (H13). Je to velická horizontální jeskyně, ve které vyvěrá řeka částečně podzemní řeka Unica. Při nízkém stavu vody jezdily prý dříve podzemím celé koňské povozy, které za války vozily munici a zbraně. Do jeskyně se nedostaneme - je přístupná po dohodě a vstupné je samozřejmě masné. Jdeme však hluboko za portál podél Unici až k zamčenému vchodu. Prohlížíme si podzemní řeku, nad kterou se asi ve výšce 3 metrů vznáší oblak mlhy, a také stromatolity - krápníky, rostoucí díky rostlinám na povrchu směrem ke světlu. I zde se nachází Macarát Jeskynní (Proteus anguinus, slov. Človeška ribica, angl. Human Fish). Tento "vládce hlubin" je symbolem slovinských speleologů. Jedná se o nesmírně zajímavého obojživelníka, který dorůstá délky až 25 cm, jeho kůži schází pigment (je celý bílý) a je slepý. Zato má mimořádně vyvinutý čich a cit pro vnímání elektrických proudů. Dospívá ve stádium larvy (tomuto jevu se odborně říká neotenisismus). Jeho latinské jméno je odvozeno od jména boha Protea, syna Poseidonova a řeckého anguis - had. Právě proto, že Proteus žije v temných hlubinách, není možné se s ním běžně setkat. Ani my jsme bohužel žádného macaráta cestou neviděli.

Hasberg. Je to zbořeně bývalé sídlo Windischgraetzů. Ve své době musela být velkorysá prostorná stavba velmi impozantní. Zřícenina je obklopená zbytky parku. Dílo zkázy zde vykonali partyzáni na konci války - ho zapálili. Od hradu vystupujeme asi 30 minut do kopce k propasti **Koliševka**, kde se nachází stejnojmenná italská podzemní pevnost. Nejprve objevujeme vstupy do dvou dělostřeleckých věží. Stále nemůžeme najít bývalou strážnici s hlavním vchodem. Nakonec ji nacházíme na pahorku pokrytém borovicemi. Sestupujeme do podzemí. Kopec je protkaný systémem betonových chodeb a místností. Postupujeme až k místu, kde je chodba zazděná. Chodba je široká asi metr a vysoká dva. Mnoho let zde italské vojsko očekávalo srbský útok. Vracíme se jinou chodbou a nakonec vystupujeme jiným vchodem uprostřed lesa.

Vesnička Škocjan, která leží na hraně propasti. Je nápadná krásným kostelíkem zasvěceným sv. Kancianovi (Škocjanovi), který má být patronem kostelů stojících u vody. Prohlížíme si dvě pěkná muzea ve skanzenu.

Jedno je historické a jedno archeologické. Zde je expozice věnovaná počátkům průzkumů jeskyní. Kostel na skále je zvláštní. Vlastní budova (loď) je oddělena od věže (zvonice) - jsou to dvě samostatné stavby. Kolem kostela jsou vysázeny platany (nebo jírovce?), je zde stín a výhled do krasového kaňonu. V šíleném vedru scházíme částí naučné stezky dolů na naravní most, po kterém přecházíme přes Velkou dolinu a kolem horní stanice lanovky zpět k parkovišti u jeskyní. Vyrážíme krasovým bušem pěšky do Divači. V polovině cesty je jeskyně "bez stropu" - krasové údolí, které bylo původně jeskyní. Uprostřed lesa zde někde stojí stalagmit, který je toho důkazem. Jdeme podle speciálky a GPS. Krasový buš je nádherný. Samé jalovce, sem tam malé loučky a políčka, obehnané zídkami. Krápník nakonec nacházíme. Je asi 2m vysoký a porostlý mechem. Od krápníku se vracíme do Divači. **Divaška jama:** zahajujeme noční prohlídku. Jeskyně je dlouhá a hluboká. Na konec a zpět jdeme celkem asi dvě hodiny cesta je velice velice krkolomná a velmi klouže. Úžasná je krasová výzdoba. Od mnoho desítek metrů vysokých stropů se spouští krápníkové vodopády, kolem stěn se tyčí krápníkové varhany. Několik z nás na ně zkouší hrát a výsledek je velice působivý. Divačtí jeskyňáři nemají peníze na zpřístupnění jeskyně, na investice do zpevnění cesty a pořízení světel. Je to škoda, Divaška jama je velmi působivá a impozantní jeskyně.

Pivka a Črna jama. Vchod do těchto jeskyní se nachází přímo v kempu, kousek za recepcí. Prohlídka těchto jeskyní je velmi odlišná od postojenské jeskyně. Je pouze několik prohlídek denně a také mnohem méně návštěvníků. Můžete se tedy mnohem více dovědět a smí se zde fotit.

Kobarid - Slap Kozjak: Dojeli jsme k takové malé říčce, kde nás vůbec nenapadlo co můžeme očekávat. Po projití přes několikero dřevěných mostků nás čekal vchod do dómu. Byla tam při kraji jen dřevěná lávka a museli jsme se přidržovat řetězů na skále. Voda padala do dómu z výšky přibližně 15m otvorem kudy prosvěťovalo slunce, bylo to úžasný. Cestou jsme míjeli **Napoleonův most** až jsme dorazili do městečka Kobarid.

Terst – Koloseum a historické jádro.

Ukanc - lanovka na Vogel. Pod dolní stanicí je vojenský hřbitov z první světové. Spousta českých, maďarských a německých jmen. Lanovka jede každou půlhodinu. Pohled ze shora o tisíc metrů výše (1540 m. n m.) je přímo letecký.

Pivka jama - U Pivky Jami je pěkný kemp. Prohlídka: 1,5H, Přišel takový starší pán, tak kolem 50. Rozdal textíky v němčině a angličtině, a pak začal sestup po příšerném množství schodů (přesně 317) do propasti, ke vchodu do jeskyně. Ta je dlouhá asi 2500 m a má také krásnou krápníkovou výzdobu. Chlap byl jistě bývalý speleolog a jeskyňář, protože věděl o čem mluví a hbitě odpovídal, na všechny dotazy. Uměl perfektně německy a anglicky. Nebylo to jako v Postojne, kde to měli děvčata nadrcené. Restaurace u pokladny.

Campingy:

Bled - 3 hvězdičkový kemp (1495+77 SIT/os.), ale komfortní. autokemp ZAKA na západní straně Bledského jezera. Je velmi dobře zařízen a udržován a jedna noc vás v hlavní sezónu přijde na 250 - 300 Kč (r. 2001). Kousek od kempu je jezero Bled. Při koupání v něm se můžete kochat pohledem na hory, nebo na zámek, který stojí na skále nad jezerem. Nejdražší kemp, asi taky nejkomfortnější Camping Bled, Kidričeva 10c, SI - 4260 Bled, Tel.: +386 (0) 4 575 20 00, Telefax: +386 (0) 4 575 20 02, e-mail: campingbled@s5.net, www: <http://campingbled.s5.net>

Ljubljana - kemp Ježica. Nic moc kemp, ale asi nic lepšího nenajdete (za tu cenu)

Martuljek - kemp.

Ukanc - Avtocamp ZLATOROG, Ukanc 2, 4265 Bohinjsko jezero, Tel.: +386 (0) 4 572 34 82, Telefax: +386 (0) 4 572 34 46, e-mail: alpinum.bohinj@eunet.si

www: <http://www.bohinj.si/alpinum/> Kemp je rozdělen na dvě části „A“ a „B“. Část „A“ leží přímo u jezera část „B“ je nad dělicí silnicí, „B“ je logicky lacinější.

Vodena - V kempu "KOVAČ" (kemp se nachází přímo na soutoku řek Soča a Koritnica, tel.: +386-53886831, cca 6€/osoba/noc) v obci Vodena (cca 2km od Bovce)

Koren u městečka Kobarid. Všechna startoviště jsou odsud velmi dobře dosažitelná a prostředí kempu je velmi příjemné. Sprchy s teplou vodou, nad umývadly velká zrcadla, dřezy na mytí nádobí, záchody, to vše jsou pro delší pobyt věci velmi užitečné. Voda je pitná. Platí se zde ovšem v přepočtu 160Kč za osobu a noc, v měsících červenec a srpen pak dokonce 220Kč.

Stara Fužina – kemp, zřejmě dost levný.

Mojstrana - Kemp 860 SIT = 7,62 DM = 137,30 Kč, sprcha s automatem na teplou vodu 1DM = 4 minuty tepla

Bovec - Kemp je docela pěkný, na výborném místě, v ceně není teplá voda ale dá se koupit kupón za 0,5 Eura na asi 5 minutovou teplou sprchu). Psali, že voda není pitná – my ji pili a nic nám nebylo. 1400 Sit za osobu a noc, což je asi 180 Kč. Neplatíte za auto ani stan jen za osobu.

Trenta – Kemp Triglav, na dolním konci trenty, 1100 SIT, Maličký kemp, komfortní vybavení, teplá voda v ceně, pitná voda

Trenta – Kemp bolčina, na horním konci Trenty, 1500 SIT

Piran - kemp Fiesa - Kemp škaredý, ale na to přenocování, 1000 SIT (záchod je na klíč, který se dostane společně s číslem na stan, sprcha je na žeton, který se dostane zadarmo na recepci) s romantickým spaním na pláži.

Podklanec - Je to dobrý kemp, dobře zařízený. (Pod Trentou)

Isola - Kemp je ošklivý, ze dvou stran hlavní ulice ze třetí strany moře ke kterému není přístup. Výhled na dok kde opravují lodě.

Portorož - kemp Lucia

Kousek od Postojné je kemp Pivka a dve jeskyně přímo v kempu.

Ankaran (15D) –Kemp kousek od centra byl dost drahý - 2000 SIT. Druhý kemp -Študentski kemp, a v mapě není ani značený. Je na samém okraji Ankaranu směrem ke hranici s Itálií. Cena 1100 SIT včetně všech poplatků. Teplá voda tekla jen na žeton za 80 SIT asi 5 minut.

Divač - kemp místního jeskyňářského spolku Jamarsko društvo "Gregor Žiberna“, je to zašitý kemp nedaleko silnice do Divači z Postojne.

Chaty:

Vodnikov dom 1500 SIT nic moc záchody, ale pitná voda

Triglavski dom 600 SIT (děti a studenti 360 SIT) voda, koše, nemodernější **Dom Planika** 37 DEM (pro dva) užitková voda

Tržaska koča 1500 SIT 2500 SIT (25 DEM) bez vody, Jediné místo, kde se snažili vyšponovat ceny, turecké záchody. Dřevěná stavba s kapacitou 93 + 51, v provozu od konce června do konce září.

Ceník za nocleh na osobu:

zimská soba 1.300 SIT = 11,5 DM = 207,44 Kč (vlastní spacák)

společná noclehárna 1.500 SIT = 13,3 DM = 239,40 Kč

dvojlůžkový pokoj 1.800 SIT = 15,9 DM = 287,20 Kč

čtyřlůžkový pokoj 2.700 SIT = 23,9 DM = 430,85 Kč

turistická sazba = 154 SIT za oba

Jídelní lístek:

Polévka (Juha) 400 SIT = 3,5 DM = 65,80 Kč

Čaj 200 SIT = 1,7 DM = 31,90 Kč

Večje natvrdo 170 SIT = 1,5 DM = 27,10 Kč

Klobása se zelím 1.100SIT = 9,7 DM = 175,00 Kč

Guláš + polenta 1.300SIT = 11,5DM = 207,00 Kč

Štrúdl 400 SIT = 3,5 DM = 65,80 Kč

Koča při Triglav. Jezerech - Spali jsme v pokoji na palandách asi s 15 lidmi (nejlevnější cena)

Blejska koča 1000 SIT (pro dva)

Hostel v Postojný 1900 sit (247 kč).

Aljažov dom (v takové horské kuče, kde spali horolezci mířící na Triglav) za 1400 sit na noc (182 kč) teče tam voda.
